

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Význam vojenských misí v právní teorii a v praxi

Bc. Veronika Dvořáková

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Veronika Dvořáková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Význam vojenských misí v právní teorii a v praxi

Název anglicky

The sense of military mission in legal theory and in practice

Cíle práce

- zjištění právních předpisů, mezinárodních smluv a právních norem v oblasti zahraničních misí ve vztahu k ČR
- zpřehlednění úkolů a povinností armády České republiky podílet se na zahraničních operacích
- seznámení s již uskutečněnými zahraničními misemi, včetně průměrné délky trvání a početním obsazením vojáků z povolání
- přiblížení přípravy vojáků do zahraniční operace, která předchází účasti na misi
- zjištění ekonomické nákladovosti vybraných zahraničních operací
- vyhodnocení zjištěných dat
- návrh na zlepšení zjištěných nedostatků

Metodika

- studium odborné literatury
- studium právních předpisů
- studium internetových odkazů
- vlastní šetření autora v postavení účastníka mise
- rozhovory s účastníky zahraničních operací
- vyhodnocení a návrhy na zlepšení

Doporučený rozsah práce

60 – 70

Klíčová slova

Zahraniční operace, mise, armáda, ozbrojené síly, voják z povolání, NATO, početní stav, požadavky, náklady zahraničních misí

Doporučené zdroje informací

- Armáda České republiky a zahraniční mise. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany ČR – AVIS, 2003, 111 s. Edice vojenského profesionála. ISBN 80-7278-183-9
- ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Česká republika v hodnocení Evropské komise 1999 : pravidelná zpráva Evropské komise o České republice*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1999. ISBN 80-85864-78-9.
- <http://www.mise.army.cz/>
- <http://www.mise.army.cz/historie-misi/zahynuli/prehled-smrtelne-zranenych-prislusniku-acr-100629/u-acr-100629/>
- <http://www.mocr.army.cz/nato/dokumenty/dulezite-dokumenty-2411/> – Severoatlantická smlouva (NATO), ke které v březnu 1999 přistoupila i ČR
- Mise Afghánistán, ŠEBEK Tomáš, PASEKA, 2015, EAN 9788074326561
- SCHWEIZER, M. – ROTH, T. – AYÉ, R. – NURNEY, D. *Birds of Central Asia : Kazakhstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Tajikistan and Afghanistan*. London: Christopher Helm, 2012. ISBN 978-0713670387.
- VACEK, Miroslav. *Generál studené války*. Vyd.1. Liberec: Erika, 2004, 203 s. ISBN 80-7190-554-2
- Zák. č. 221/1999 Sb. – Zákon o vojácích z povolání
- Zák. č. 222/1999 Sb. – Zákon o zajišťování obrany ČR

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Pavel Pikola, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Význam vojenských misí v právní teorii a v praxi" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne dne 28.3.2018

_____ Veronika Dvořáková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Ing. Pavlu Pikolovi, Ph.D., za odbornou pomoc, vedení a rady při zpracování mé diplomové práce. Velké díky patří i příslušníkům Stálého operačního centra Ministerstva obrany v Praze za jejich rady, náměty a interní informace. Dále bych chtěla poděkovat svému manželovi za trpělivost a pomoc. A omluvit se dcerám Mařence a Lucince, že jsem jim nevěnovala tolik času, kolik bych chtěla a slibuji, že jim to v dalších letech vynahradím.

Význam vojenských misí v právní teorii a v praxi

Souhrn

Cílem této diplomové práce je poukázat na problematiku zahraničních operací prováděnou ozbrojenými silami České republiky a jejich příslušníky, a to nejen krátkodobých, ale i dlouhodobých nasazení v zemích procházejících válečným nebo poválečným obdobím a následně nastítnit legislativní rámec. Právě v těchto dnech Česká republika slaví čtrnácté výročí vstupu do Severoatlantické aliance a tím i využívání systému kolektivní obrany, ovšem na druhou stranu je třeba z tohoto závazku plnit vyplývající úkoly. Tím nejdůležitějším úkolem je plnění účasti na zahraničních vojenských misích v různých částech světa, kde naši vojáci získali velmi vysoké ocenění nejen v bývalé Jugoslávii, Kosovu, ale i v Iráku a v Afghánistánu. Vedle vojenských misí plníme účast v humanitárních misích pod záštitou OSN a OBSE. Vedle vojenské a politické roviny je důležitá i rovina ekonomická, jakožto účinné a moudré vynaložení lidských, materiálních a finančních prostředků do společných projektů.

Klíčová slova: Zahraniční operace, mise, Armáda, ozbrojené síly, voják z povolání, NATO, početní stav, požadavky, náklady zahraničních misí, příspěvek za službu konanou v zahraničí, odměňování za účast v zahraniční operaci

The sense of military mission in legal theory and in practice

Summary

The aim of this thesis is to point out the issue of foreign operations carried out by the armed forces of the Czech Republic and their members, not only short-term, but also long-term deployment in countries undergoing war or post-war period and then to outline the legislative framework. These days the Czech Republic is celebrating its 14th anniversary of the entry to the North Atlantic Alliance and thus to the use of the collective defense system. On the other hand the resulting tasks must be fulfilled. The most important task is to engage in foreign military missions in different parts of the world where our soldiers have received very high awards, not only in the former Yugoslavia, Kosovo, but also in Iraq and in Afghanistan. In addition to military missions, we also participate in humanitarian missions under the auspices of the UN and the OSCE. In addition to the military and political levels, the economic level is also important as the efficient and wise use of human, material and financial resources in joint projects.

Keywords: foreign operations, mission, army, armed forces, professional soldier, NATO, numerical state, requirement, costs of foreign missions, contribution for foreign service, remuneration for participation in foreign operations

OBSAH

1. ÚVOD	12
2. CÍL PRÁCE A METODIKA.....	13
2.1. Cíle práce.....	13
2.2. Metodika	14
3. ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY V RÁMCI PLATNÉ LEGISLATIVY	15
3.1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky	15
3.2. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky	17
3.3. Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky	21
3.4. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání	23
4. ZAHRANIČNÍ A MEZINÁRODNÍ ASPEKTY OVLIVŇUJÍCÍ ČINNOST A NASAZENÍ OZBROJENÝCH SIL MIMO ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	25
4.1. NATO	25
4.1.1. PFP – Partnership for peace	26
4.1.2. Podíl České republiky na činnosti NATO	27
4.2. Evropská Unie	27
4.3. OSN	29
4.4. OBSE	30
5. VARŠAVSKÁ SMLOUVA A ČESKOSLOVENSKÁ LIDOVÁ ARMÁDA	31
5.1. Varšavská smlouva	31
6. VYMEZENÍ ÚKOLŮ A POSTUPŮ ORGÁNŮ AČR PŘI VÝSTAVBĚ, PŘÍPRAVĚ A VYSLÁNÍ JEDNOTKY DO ZAHRANIČNÍ OPERACE.....	34
6.1. Standardní postup k přípravě jednotek a úkolových uskupení do zahraničních operací.....	34
6.1.1. Část 1. – základní dokumenty k výstavbě a přípravě jednotky do ZO.....	34
6.1.2. Část 2. – základní dokumentace k nasazení jednotky do ZO	35
6.1.3. Část 3. – Příprava jednotky (Úkolového uskupení) do ZO	36
6.1.4. Část 4. – Součinnost Stálého operačního centra MO k podpoře přípravy jednotky.....	37
6.1.5. Část 5. – Kontrolní činnost Stálého operačního centra MO.....	38

6.1.6.	Část 6. – Stáž	38
6.2.	Pravidla pro použití síly při plnění úkolů Armády České republiky v zahraničních operacích – Rules of engagement (ROE)	39
6.2.1.	Stálá pravidla použití síly	39
6.2.2.	Konkrétní pravidla použití síly	40
6.2.3.	Nutná obrana	41
6.2.4.	Omezení nutné obrany	41
6.2.5.	Útočná činnost	42
6.2.6.	Usměrnění použití Pravidel použití síly	42
6.2.7.	Aplikace pravidel v mezinárodním prostředí	43
7.	NOVODOBÁ HISTORIE VÝVOJE OZBROJENÝCH SIL	44
7.1.	Armáda České republiky 1993-2017	44
8.	HISTORIE VOJENSKÝCH ZAHRAJČNÍCH OPERACÍ	48
8.1.	Přehled ukončených operací	48
8.1.1.	UNGCI – United nations Guards Contingent in Iraq	53
8.1.2.	UNPROFOR (United nations Protection Forces) – mírová mise v zemích bývalé Jugoslávie	53
8.1.3.	SFOR – mírová operace na území Bosny a Hercegoviny a Chorvatska	55
8.1.4.	KFOR – operace NATO “Joint Enterprise” Kosovo	56
8.1.5.	ISAF – Provinční rekonstrukční tým (PRT) Lógar, Afghánistán	57
8.1.6.	ISAF – Polní nemocnice a chemický odřad	58
8.2.	Současné zahraniční operace	59
8.2.1.	Popis vybrané ZO – Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission	61
8.3.	Počty VZP v zahraničních operacích	62
8.3.1.	Počty vojáků v zahraniční operaci z gendrového pohledu	64
9.	EKONOMICKÁ ČÁST	67
9.1.	Ekonomická stránka zahraničních operací – příplatek za službu v zahraničí	67
9.2.	Zvláštní příplatek v jiné než české měně – platná legislativa do změny v roce 2015	67
9.2.1.	Zákon 221/1999 Sb.	67
9.2.2.	Normativní výnos Ministerstva obrany 30/2012 Výplata platu vojáků z povolání vyslaných do zahraniční operace	69
9.2.3.	Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání	72

9.3. Příplatek za službu v zahraničí – po legislativní změně v roce 2015	81
9.3.1. Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění Zákona č. 332/2014 Sb. s účinností od 1. 7. 2015	81
9.3.2. Rozkaz Ministra obrany 14/2016 - Peněžní náležitosti a další peněžní plnění vojáků z povolání a vojáků v záloze ve službě.....	83
9.3.3. Normativní výnos Ministerstva obrany 15/2016 Výplata příplatku za službu v zahraničí vojákům z povolání vyslaným do zahraniční operace.....	84
9.3.4. Rozkaz Ministra obrany 57/2015 Peněžní náležitosti vojáků z povolání	84
9.3.5. Vyhodnocení legislativní změny výplaty příplatku za službu v zahraničí	91
9.3.6. Výdaje na zabezpečení nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničních operacích za období 2006 – 2016.....	92
10. ZÁVĚR	95
11. SEZNAM ZDROJŮ	98
12. SEZNAM TABULEK.....	103
13. SEZNAM GRAFŮ	104

Seznam zkratek

AČR	Armáda České republiky
ANFS	Afghánské národní síly
čl.	článek
ČR	Česká republika
ISAF	International Security Assistance Force
HQ	Headquarters - velitelství
HKIA	Hamid Karzai International Airport
KAIA	Kabul International Airport
Kč	koruna česká
KFOR	operace NATO “Joint Enterprise“ Kosovo
MO	Ministerstvo obrany
NATO	Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organization)
NGŠ	Náčelník generálního štábu
N E	národní podpůrný prvek
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OPLAN	operační plány mnohonárodního velitele
OSN	Organizace spojených národů
PfP	Partnerství pro mír
PPS	Political Policy Statement (usměrnění pravidel použití síly)
PRT	Provinční a rekonstrukční tým
ROE	Rules of engagement (Pravidla použití síly)
RMO	rozkaz ministra obrany
RSM	Resolute Support Mission
Sb.	Sbírky
SFOR	mírová operace na území Bosny a Hercegoviny a Chorvatska
SOC MO	Stálé operační centrum Ministerstva obrany
SOP	standartní operační postup
SR BAF	Strážní rota Bagram Air Field
UNGCI	United nations Guards Contingent in Iraq (Kontingent strážců spojených národů v Iráku)
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
U PROFOR	United nations Protection Forces (síly ochrany spojených národů)
USD	americký dolar
Ust.	ustanovení
VS	Varšavská smlouva
ZNGŠ-Ř SOC MO	zástupce Náčelníka generálního štábu - ředitel stálého operačního centra Ministerstva obrany
ZO	zahraniční operace

1. ÚVOD

Diplomovou práci s tímto tématem jsem si vybrala, protože jsem již od roku 2005 vojákem z povolání a toto téma je mi velmi blízké. Sama jsem se v roce 2010 zúčastnila zahraniční operace ISAF KAIA v Afghánistánu, konkrétně jsem zastávala funkci mladšího důstojníka kontraktační skupiny Národního podpůrného prvku (NSE) dislokovaného na letišti v Kábulu. Hlavním úkolem této jednotky bylo zabezpečovat logistickou podporu veškerých příslušníků a jednotek Armády České republiky působících na území Afghánistánu. Zkušenosti, které jsem v zahraniční misi mohla zúročit, jsem získala službou mimo jiné i u 14. pluku logistické podpory dislokovaného v Pardubicích. Služba mne naučila mnohé dovednosti a otevřela dosud zavřené možnosti.

Taktické činnosti speciálních jednotek, ať již pozemních či vzdušných sil, jsou jen ty poslední činnosti na samém řetězci všech činností složek ozbrojených sil, jimž předchází nejen výcvik, komunikační spojení, zdravotní zabezpečení, ale hlavně logistické zabezpečení, bez kterého by sebelepší voják nemohl učinit žádné taktické činnosti. Pro výše uvedené činnosti ozbrojených sil v zahraničních misích je však třeba mít legislativní základ, který umožňuje nasadit síly a prostředky zahraničních Armád na cizím území a to nejen mezinárodní mandát Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, ale i ústavní zákonodárství upravené nejen o vyslání ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky či v neposlední řadě legislativu pro legitimní použití síly.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1. Cíle práce

Cílem diplomové práce je zmapovat legislativu, která právně upravuje působení ozbrojených sil v zahraničních vojenských operacích. Také vybrané zákony týkající se působení a možnosti nasazení Armády České republiky na vlastním území a v zahraničí. Uvést právní normy a předpisy, které tuto problematiku upravují. Zaměřím se nejen na legislativu České republiky, ale též na mezinárodní smlouvy a závazky, které ovlivňují činnost ozbrojených sil a v konečném důsledku i vysílání českých vojáků do zahraničních operací.

V práci je blíže specifikován proces, dle kterého se standardně postupuje od okamžiku, kdy vláda a následně Parlament České republiky schválí mandát pro účast jednotlivce či jednotek Armády České republiky v zahraniční operaci a Náčelník generálního štábu převezme plnění toho úkolu.

Dílním cílem teoretické části je přiblížení historie a to konkrétně stav Československé lidové Armády ke zlomovému roku 1989. Dále jsou specifikovány i početní stavy novodobé historie, zejména za období 2005 až 2017.

Ekonomická část se zabývá příplatkem za službu v zahraničí z legislativního hlediska. Zde je specifikována legislativa, dle které příplatek vojákovi z povolání za službu konanou v zahraničí náleží a jakým metodickým postupem je vypočítáván a to před legislativní změnou, která nastala k 1. 7. 2015 a po ní. V závěru této kapitoly jsou shrnuty a vyhodnoceny důsledky této legislativní změny a metodiky výpočtu příplatku.

2.2. Metodika

Při tvorbě diplomové práce je použita metodika studia odborné literatury. Vymezení legislativy a jejích částí týkající se Armády České republiky, jejího fungování a možnosti nasazení. Jsou zmapovány i mezinárodní smlouvy a závazky, z nichž pro Českou republiku vyplývají povinnosti aktivně se podílet na kolektivní obraně. Dále jsou stručně formulovány standardní operační postupy, jimiž jsou řízeny úkony při přípravě i realizaci zahraniční operace včetně právních předpisů, následně nařízení vlády, nařízení náčelníka generálního štábu a vnitřních normativních výnosů, předpisů a stálých operačních postupů v působnosti Ministerstva obrany České republiky. Další metodickou činností je vlastní šetření, rozhovory s pracovníky stálého operačního centra Ministerstva obrany České republiky, jež je hlavní řídicí složkou v oblasti zahraničních operací. Vyhodnocení poznatků, získaných informací a analýza ekonomických údajů.

3. ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY V RÁMCI PLATNÉ LEGISLATIVY

Veškerá činnost ozbrojených sil České republiky, jakožto všech složek státu, vyplývá z platné legislativy České republiky. Tato kapitola je zaměřena na popis a výčet právních předpisů a norem, které upravují a vymezují vznik, působení i použití jedné ze složek ozbrojených sil České republiky a to Armády České republiky jak na území České republiky, tak i v prostoru mimo Českou republiku.

3.1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Jedním z nejdůležitějších zákonných předpisů je ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, která současně s ústavním zákonem č. 2/1993 Sb., Listinou základních práv a svobod tvoří ústavní pořádek České republiky. v článku 43 Ústavy České republiky je vymezeno:¹

1. Parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu v případě, je-li Česká republika napadena, nebo je-li nezbytné dostát mezinárodním smluvním závazkům o podílení se na společné obraně proti napadení.
2. Parlament přijímá rozhodnutí o účasti České republiky v obranných systémech mezinárodní instituce, jíž je Česká republika členem.¹
3. Parlament vyjadřuje souhlasné stanovisko:
 - a) s vysláním ozbrojených sil České republiky do prostoru mimo území České republiky,
 - b) s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky, není-li rozhodování v této věci výlučnou záležitostí vlády.¹
4. Vláda vydává rozhodnutí o vyslání ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky a o pobytu ozbrojených složek jiných zemí na území České republiky, a to nejdéle na období 60 dnů, jde-li o:

¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Zákon pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#hlava2>

- a) společnou obranu proti napadení a plnění závazků plynoucích z mezinárodních smluv,
 - b) podílení se na mírových operacích podle rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem, a to nezbytně se souhlasem přijímajícího státu,
 - c) podíl na záchranných pracích při ekologických haváriích, průmyslových nebo živelních pohromách.
5. Vláda dále vydává rozhodnutí o:
- a) provedení přesunu ozbrojených sil jiných států přes teritorium České republiky nebo o jejich vzdušném přesunu nad územím České republiky,
 - b) účasti českých ozbrojených sil na vojenských cvičeních mimo naše území a o podílení se ozbrojených sil jiných zemí na vojenských cvičeních v prostoru České republiky.
6. O rozhodnutí podle odstavců 4 a 5 má vláda povinnost informovat neodkladně obě komory Parlamentu. Parlament má možnost rozhodnutí vlády zrušit; ke zrušení tohoto rozhodnutí postačuje nesouhlasné usnesení jedné z komor.²

Válečný stav

Dle čl. 43 odst. 1 Ústavy ČR rozhoduje o vyhlášení válečného stavu Parlament ČR tehdy, je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Dle práva ozbrojeného konfliktu vzniká válečný stav mezi nepřátelými státy vypuknutím ozbrojeného konfliktu bez ohledu na to, zda byla či nebyla vypovězena válka. Přerušují se diplomatické a konzulární styky, přestávají platit různé dvoustranné smlouvy. Pro vznik válečného stavu je nezbytná existence ozbrojeného konfliktu mezi státy. Válečný stav zaniká zpravidla mírovou smlouvou, dále úplnou porážkou protivníka nebo případně jednostrannou deklarací. V současnosti jsou však ozbrojené konflikty mezi státy výrazně vzácnější, než tzv. vnitřní ozbrojené konflikty, které jsou typické tím, že nemají mezinárodní charakter a jejich účastníkem je nejméně na jedné straně nestátní aktér.

² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Zákon pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#hlava2>

Samotný průběh ozbrojených konfliktů je regulován právem ozbrojeného konfliktu (mezinárodním humanitárním právem), tj. mezinárodními dohodami a obyčejí, které jsou pro ČR závazné (např. Ženevské úmluvy o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli, Ženevské úmluvy o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři, Ženevské úmluvy o zacházení s válečnými zajatci, Ženevské úmluvy o ochraně civilních osob za války a Dodatkových protokolů I a II k Ženevským úmluvám atd.).³

3.2. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

Základním úkolem ozbrojených sil je dle § 9 odst. 1 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení.⁴ Ozbrojené síly podle ustanovení § 9 odst. 2 tohoto zákona plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení. Ozbrojené síly spolupracují s cizími ozbrojenými silami na základě mezinárodních smluv, dále se podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích; do těchto operací a akcí se mohou vojáci z povolání vysílat i jako jednotlivci. Další ustanovení připouští možnost ozbrojených sil zúčastňovat se vojenských cvičení spolu s cizími ozbrojenými silami na území České republiky nebo v zahraničí. Záruky demokratického zřízení státu jsou definována v ust. § 11 tohoto zákona, kdy ozbrojené síly nelze použít k přímému zásahu proti účastníkům stávky vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců.⁴

³ Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů. *Český Červený kříž* [online]. Praha: © Český červený kříž, 2018 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: https://www.cervenýkříž.eu/cz/nsmhp/Zenevske_umluvy_a_dodatkov_e_protokoly.pdf

⁴ Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

Armáda České republiky je povinna plnit taktéž úkoly spojené s nevojenským ohrožením.⁵ Tyto úkoly lze vymezit následovně:

- a) ostraha objektů významných pro obranu státu,
- b) plnění úloh Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou postačující k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na čas nezbytně nutný,
- c) práce záchranného charakteru při pohromách nebo při jiných vážných situacích ohrožujících lidské životy, zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí,
- d) odvrácení jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky,
- e) letecká přeprava ústavních činitelů,
- f) zajištění letecké zdravotnické dopravy,
- g) zajištění dopravy pro vlastní potřeby,
- h) poskytování služeb v oblasti letectví,
- i) zabezpečování přepravy na základě vládního rozhodnutí,
- j) podílení se na zabezpečení kulturních, sportovních, vzdělávacích a společenských akcí,
- k) zajištění humanitárních úloh civilní obrany.

Výše zmíněné úkoly plněné Armádou České republiky jsou blíže specifikovány a popsány v § 15 – 24 tohoto zákona.⁶

Hlava 1 části šesté tohoto zákona upravuje primární činnost jednotlivce, k níž se zavazuje již vyslovením vojenské přísahy a která následně ovlivňuje taktéž fungování Armády jako celku, čímž je příprava ozbrojených sil.⁷ Příprava příslušníků ozbrojených sil zahrnuje vzdělávání, vojenský výcvik vojáků k plnění bojových, záchranných a humanitárních

⁵ Ust. § 14 Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

⁶ Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

⁷ HLAVA I PŘÍPRAVA OZBROJENÝCH SIL, Zákon č. 219/1999 Sb. Zákon o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2016-12-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219/zneni-20170701#cast6>

úkolů a výchovu k vlastenectví. Vojenský výcvik má formu základní, odbornou a speciální. Součástí přípravy je fyzický a psychologický výcvik. Výcvik vojáků se uskutečňuje ve vojenských objektech, vojenských újezdech, vojenských útvech, vojenských zařízeních a ve vojenských školách. Mimo tyto prostory se může výcvik konat pouze ve výjimečných případech. Armáda může poskytovat vojenský výcvik i jiným osobám než vojákům nebo občanským zaměstnancům, jestliže se jedná o osoby plnící úkoly ve spolupráci s Armádou nebo ve prospěch Armády. Na základě rozhodnutí ministra může Armáda poskytovat vojenský výcvik i dalším osobám, není-li tím ohroženo plnění úkolů Armády.⁸

Jelikož je Armáda České republiky součástí ozbrojených sil České republiky, považují za nutné v závěru této kapitoly uvést taktéž ustanovení o použití vojenské zbraně a zvláštních prostředků, bez kterých se zejména při působení v zahraniční operaci nelze obejít. Voják v činné službě je oprávněn při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorčí služby použít vojenskou zbraň nebo zvláštní prostředky a to v těchto případech:⁹

- a) *„aby odvrátil přímo hrozící nebo trvajících útok vedený proti jeho osobě nebo útok, který mu bezprostředně hrozí, anebo útok na život nebo zdraví jiné osoby,*
- b) *aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený objekt nebo stanoviště, a to po marné výzvě, aby od útoku bylo upuštěno,*
- c) *aby zamezil útěku ozbrojené osoby nebo osoby důvodně podezřelé ze spáchání zvlášť závažného zločinu, kterou nelze jiným způsobem zadržet a*
- d) *je-li třeba zneškodnit zvíře, ohrožuje-li život nebo zdraví osob“⁹.*

Následné odstavce téhož paragrafu hovoří o vojenské zbraně, kterou je chápána vojenská střelná zbraň, vojenská zbraň bodná nebo sečná.¹⁰ Před použitím vojenské zbraně, je voják

⁸ Ust. § 29 odst. 1, 2 a 6 Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

⁹ Ust. § 42 odst. 1 Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

¹⁰ Ust. § 42 odst. 2 Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

povinen, je-li to možné, vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od útoku nebo útěku a dle okolností užít i výstražného výstřelu. Při použití zbraně je voják povinen dbát nutné opatrnosti, neohrožovat život a nezpůsobit zranění jiným osobám a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.¹¹ Voják je dále povinen, před použitím zbraně užít domluvy, napomenutí nebo použití hmatů a chvatů sebeobrany, služebního psa nebo úderu vojenskou zbraní. Při zákroku se nesmí použít vojenská zbraň, úder vojenskou zbraní a služební pes proti zjevně těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo nemocí a dítěti, s výjimkou případu, kdy to povaha útoku, který vedou tyto osoby proti chráněnému zájmu, nebo mimořádnost vzniklé situace nezbytně vyžadují.¹²

Velmi důležitým právním ustanovením ve vztahu nejen k vojenskému výcviku, ke střežení objektů důležitých pro obranu státu, k plnění úkolů Policie České republiky a dočasným prováděním vnější ostrahu areálu Pražského hradu, ale hlavně k plnění úkolů zahraničních operací je použití zvláštních prostředků.¹³ Zvláštními prostředky jsou prostředky, které umožní splnit úkol bez použití vojenské výzbroje a jejichž použití je v souladu s mezinárodním právem. Jedná se zejména o slzotvorné prostředky, obušek, pouta, vodní stříkač, zásahové výbušky, technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla, zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidla, dočasně zneschopňující prostředky, speciální vrhací prostředky, speciální úderné prostředky, mechanické střelné zbraně, výbušniny, speciální výbušné předměty a speciální náloživo. Voják v činné službě je

¹¹ Ust. § 42 odst. 3 Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

¹² Ust. § 42 odst. 6 Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

¹³ Ust. § 42a Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

povinen používat zvláštní prostředky přiměřeným způsobem a v míře nezbytně nutné ke splnění úkolu.¹⁴

3.3. Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky

Postupy při řízení a organizaci obrany státu, povinnosti fyzických a právnických osob, pracovní povinnost, pracovní výpomoc, věcné prostředky, další opatření v zájmu obrany státu atd. jsou upraveny v zákoně č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který je významný v definici objektu důležitého pro obranu státu a zlegalizování samotné činnosti ve prospěch spojeneckých ozbrojených sil, je-li to třeba ke splnění mezinárodních smluvních závazků, což je opět významné pro samotnou DP.

Tento zákon spatřuje obranu státu jako souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením.¹⁵ Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému. Plánováním obrany státu se rozumí soubor plánovaných opatření, vedoucích k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením a ke splnění všech požadavků na zajišťování obrany státu, zabezpečení mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, včetně podílu ozbrojených sil na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru a účasti na mírových operacích.¹⁶

¹⁴ Ust. § 42a Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>.

¹⁵ Ust. § 2 odst. 1 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>.

¹⁶ Ust. § 2 odst. 8 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>

Vláda rozhoduje o základních směrech výstavby, přípravy a použití ozbrojených sil a o zajištění obrany státu a dále též schvaluje koncepci mobilizace ozbrojených sil.¹⁷ Vláda k zajišťování obrany a ochrany státu ve stavu ohrožení či za válečného stavu koná závěry z vojensko-politického vyhodnocení mezinárodních vztahů a přijímá rozhodnutí o realizaci nutných opatření k odvrácení hrozícího ozbrojeného konfliktu a k intenzivnější připravenosti k obraně státu.¹⁸ Následně vláda rozhoduje o opatřeních k efektivnímu fungování systému obrany, o prioritních úkolech souvisejících se zajišťováním obrany státu a o nezbytných opatřeních pro vedení války.¹⁹ Ministerstvo obrany dle ust. § 6 tohoto zákona navrhuje vládě základní ustanovení k přípravě a zabezpečování obrany státu; zpracovává obranné koncepce a požadavky na zabezpečení obrany státu, odpovídá za proces plánování obrany státu a koordinuje jeho přípravu, odpovídá za plánování a zabezpečení operační přípravy státního území, doplňování ozbrojených sil a mobilizaci ozbrojených sil, řídí přípravu občanů k obraně státu a provádí vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost v této oblasti, vede soubornou evidenci objektů důležitých pro obranu státu a objektů, které mohou být za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu napadeny.²⁰

Objekty důležité pro obranu státu jsou velmi významné pro posouzení důležitosti konkrétní ochrany objektů na území státu a dle ust. § 30 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou jimi myšleny pozemky

¹⁷ Ust. § 3 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>

¹⁸ Ust. § 5 odst. 2 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>

¹⁹ Ust. § 5 odst. 2 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>..

²⁰ Ust. § 6 odst. 1 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>

a stavby umístěné ve vojenských újezdech a jejich příslušenství, které mají z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil.²¹ Vojenským újezdem se rozumí vymezená část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil. Újezd tvoří územní správní jednotku.²²

Co je však důležité opět ke vztahu k tématu této práce, jsou závazky, kdy pro potřeby ozbrojených sil se mohou ukládat i ve prospěch spojeneckých ozbrojených sil, je-li třeba dostát mezinárodním smluvním závazkům České republiky o společné obraně proti napadení.²³

3.4. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání

Tento zákon definuje vznik, změnu, ukončení a obsah služebních poměrů vojáků z povolání²⁴ a hlavně definuje velmi podstatnou věc a tou je pojem zahraniční operace. Voják z povolání je občan, jenž vojenskou činnou službu vykonává jako své zaměstnání. Občan do služebního poměru nemůže být povolán nařízením, ale pouze na základě své vlastní vůle a žádosti.²⁵ Voják je ve služebním poměru k České republice. Právní úkony v oblastech věci služebního poměru jménem České republiky konají služební orgány, jimiž

²¹ Ust. § 29 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>..

²² Ust. § 30 odst. 1 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>

²³ Ust. § 54 Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222/zneni-20170701#f1967534>..

²⁴ Ust. § 1 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

²⁵ Ust. § 2 odst. 1 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

jsou prezident republiky, ministr obrany a v rozsahu stanoveném rozkazem prezidenta nebo rozkazem ministra velitelé, náčelníci, ředitelé a jiní vedoucí zaměstnanci.²⁶

Hlava 6 upravuje oblast zvláštnosti průběhu služby, paragraf 40 definuje tyto zvláštnosti při službě v zahraničí a to mimo jiné možnost povolání vojáka do služebního poměru i na období kratší dvou let. Voják je vyslán ministrem či jím zmocněným služebním orgánem.²⁷ Zahraniční operací je chápáno vykonávání služby mimo území České republiky, během kterého voják plní úlohy ozbrojených sil. v čase vyslání do zahraniční operace plní voják služební povinnosti v rámci svého zařazení v úkolovém uskupení nebo individuálně.²⁸ Vyžadují-li to okolnosti zahraniční operace, není povinností velitele úkolového uskupení řídit se ustanovením o základní týdenní době služby, taktéž o službě konané nad základní pracovní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi dvěma službami a nepřetržitým odpočinku v průběhu týdnu a o přestávkách v konané službě.²⁹ Vyžadují-li to zvyklosti v místě zahraniční operace, má velitel úkolového uskupení právo stanovit vojákovi přiměřená omezení. Velitel úkolového uskupení je povinen zajistit vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a oddech a stanovit místo odpočinku v době, po kterou trvají ztížené podmínky výkonu služby.²⁹

²⁶ Ust. § 2 odst. 2 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

²⁷ Ust. § 40 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

²⁸ Ust. § 40a odst. 2 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

²⁹ Ust. § 40a odst. 3 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>.

4. ZAHRANIČNÍ A MEZINÁRODNÍ ASPEKTY OVLIVŇUJÍCÍ ČINNOST A NAsAZENÍ OZBROJENÝCH SIL MIMO ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Povinnosti a úkoly Armády České republiky podílet se na zahraničních operacích vyplývají z členství v mezinárodních a nadnárodních organizacích, ať už jejich hlavní úkol spočívá v zajišťování kolektivní bezpečnosti či nikoli. A proto jsou veškeré zahraniční operace zabezpečovány ve spolupráci s těmito organizacemi. Tato kapitola se zabývá bližší specifikací těchto organizací.

4.1. NATO

NATO neboli Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organization) byla založena deseti západoevropskými státy, Spojenými státy americkými a Kanadou v roce 1949 podpisem Severoatlantické smlouvy dne 4. dubna 1949 ve Washingtonu D. C. Washingtonská smlouva je hlavním a zakládajícím dokumentem Severoatlantické aliance, který podepisuje každý nově přichozí člen a svým podpisem smlouvy vyjadřuje souhlas s jejím obsahem a posláním. Česká republika tak učinila v březnu roku 1999.³⁰

Severoatlantická aliance je soustředěna na čtyři základní témata a těmi jsou:

Politicko vojenské spojenectví – základním účelem NATO je zabezpečit svobodu a bezpečnost svých členů prostřednictvím politických a vojenských prostředků.³¹

³⁰ Washingtonská smlouva. *Oficiální portál Informačního centra o NATO* [online]. Ostrava: Jagello 2000, c2000-2016 [cit. 2016-11-20]. Dostupné

z: http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/washingtonskasmlouva.htm

³¹ What is NATO. *NATO* [online]. North Atlantic Treaty Organization, 2016 [cit. 2016-11-20].

Dostupné z: <https://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

Kolektivní obrana – NATO se řídí zásadou, kdy útok na jednoho nebo více členů aliance je považován za útok proti všem. To je princip společné obrany zakotvený v článku 5 Washingtonské smlouvy.

Transatlantické spojení – NATO je společenstvím zemí Evropy a Severní Ameriky, což poskytuje jedinečné propojení mezi těmito dvěma kontinenty pro konzultace a spolupráci v tématech obrany a bezpečnosti, jakož i řízení operací nadnárodního krizového managementu.

Strategická koncepce 2010 – tato koncepce stanoví základní úkoly, vývoj bezpečnostního prostředí a strategických cílů Aliance pro příští desetiletí. Dále tento koncept definuje podstatu úloh NATO jako je kolektivní obrana, řízení krizových situací a společná bezpečnost.³²

Pokud dojde k situaci, že následky přijatého politického rozhodnutí mají důsledky vojenského charakteru, jsou hlavními činiteli tyto subjekty: Vojenský výbor, jehož členy jsou náčelníci obrany členských států Severoatlantické aliance, výkonný orgán Vojenského výboru, Mezinárodní vojenský štáb a vojenské velitelské soustavy, které se skládají z Velitelství spojeneckých sil pro operace a Velitelství spojeneckých sil pro transformaci. NATO nedisponuje velkým počtem svých stálých vojenských sil. v případě, že Severoatlantická rada vysloví souhlas se započítáním operace, její příslušníci na základě dobrovolnosti vyčlení síly ze svých jednotek a ty se společně účastní plnění úkolů na zahraniční operaci a po ukončení se vrátí do svých domovských vojenských struktur.³²

4.1.1. PfP – Partnership for peace

Partnerství pro mír (PfP) je program praktické bilaterální spolupráce mezi jednotlivými euroatlantickými partnerskými zeměmi a NATO.³³ To umožňuje partnerům vytvářet individuální vztahy s NATO, vybírat si své vlastní priority pro spolupráci. Tento program je založen na závazku k demokratickým zásadám, které jsou základem Aliance samotné. Základním účelem Partnerství pro mír je zvýšit stabilitu, snižovat ohrožení míru a budovat

³² *What is NATO. NATO [online]. North Atlantic Treaty Organization, 2016 [cit. 2016-11-20].*

Dostupné z: <https://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

posílené bezpečnostní vztahy mezi jednotlivými euroatlantickými partnery a NATO, jakož i mezi partnerskými zeměmi.³³

Česká republika se stala členem programu dne 10. března 1994, kdy Václav Klaus ve funkci předsedy české vlády podepsal v Bruselu dokument o připojení České republiky k projektu Partnerství pro mír. Brigáda rychlého nasazení dne 30. června 1994 zahájila činnost, jejímž posláním je mimo jiné také plnit úkoly při obraně státu a zabezpečovat součinnost s jednotkami NATO.³⁴

4.1.2. Podíl České republiky na činnosti NATO

Od přijetí aliančního programu PfP se Česká republika podílí na společných akcích Severoatlantické aliance. Od okamžiku, kdy se Česká republika stala právoplatným členem NATO, se účastní řady humanitárních a vojenských operací, které slouží k zajištění bezpečnosti a stability nejen v euro-atlantickém prostoru, ale i mimo něj.³⁵

V současné době se Armáda České republiky spolupodílí mimo jiné na misi konané v Afghánistánu s názvem Resolute Support.³⁶

4.2. Evropská Unie

V roce 1993 po dlouholeté spolupráci několika států v různých oblastech a politikách vznikla Evropská unie.³⁷ v současné době je Evropská unie tvořena 28 členskými státy a jedním z nich se stala 1. května 2004, s dalšími devíti státy, i Česká republika.³⁸

³³ *Partnership for Peace programme. NATO [online]. North Atlantic Treaty Organization, 2016 [cit. 2016-11-20]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_50349.htm*

³⁴ Česká republika a NATO chronologicky. *Natoaktual, Oficiální portál Informačního centra o NATO [online]. Ostrava: Jagello, c2000-2016 [cit. 2016-11-20]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/na_cr.aspx?y=na_cr/cravztahysnatooi.htm*

³⁵ Podíl ČR na činnosti NATO. *Ministerstvo obrany České republiky [online]. Praha: Ministerstvo obrany [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=8242>*

³⁶ Aktuální mise. *Zahraniční mise [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/afghanistan/default.htm>*

³⁷ Základní informace o EU. *Evropská unie [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs*

Struktura Evropské unie je založena na třech základních pilířích, přičemž druhý pilíř, který ovlivňuje vysílání jednotek a jednotlivců do zahraničních operací nese název “Společná zahraniční a bezpečnostní politika“.³⁹ Na společné práci Evropské unie v rámci tohoto pilíře tj. na Evropské bezpečnostní a obranné politice participuje Ministerstvo obrany. Evropská bezpečnostní a obranná politika je koordinována v Radě pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC - General Affairs and External Relations Council).

Evropská unie již řadu let rozvíjí vlastní zahraniční a bezpečnostní politiku jako jeden celek, který je vždy silnější než jednotlivé státy. Přijetí Lisabonské smlouvy tuto oblast ještě podpořilo.⁴⁰ Mezi cíle těchto politik lze zahrnout zejména následující témata – zachování míru, posílení mezinárodní bezpečnosti a spolupráce a také rozvoj a upevnění demokracie v podmínkách právního státu. Kromě výše zmíněných cílů Evropská unie využívá mírové mise na civilní i vojenské úrovni. Unie nedisponuje svou vlastní stálou Armádou, v případě takové potřeby plní úlohu společné Armády jednotky vyčleněné a sestavené z národních ozbrojených sil členských států. Takto vybudované jednotky jsou po schválení jednotlivými ministry členských zemí vysílány do zahraničních operací a to zejména v těchto případech – při humanitárních a záchranných misích, při předcházení konfliktů a udržování míru a při řešení krizí.⁴¹

³⁸ Jednotlivé země. *Evropská unie* [online]. 2016 [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs

³⁹ Zahraniční a bezpečnostní politika. *Evropská unie* [online]. 2016 [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_cs

⁴⁰ Bezpečnostní a obranná politika. *EUROSKOP.cz věcně o Evropě* [online]. Praha: Vláda České republiky, ©2005-2017 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8715/sekce/bezpecnostni-a-obranna-politika/>

⁴¹ Zahraniční a bezpečnostní politika. *Evropská unie* [online]. 2016 [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_cs

4.3. OSN

Dne 26. června 1945 v San Franciscu byla na konferenci spojených národů signována Charta Spojených národů.⁴² Tato Charta byla vytvořena primárně za účelem udržení celosvětového míru, aby se znovu neopakovaly katastrofy a tragédie v podobě světových válek, ve kterých ztratily život miliony lidí.

Cílem vzniku a činnosti organizace jsou zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, k čemuž budou podniknuta i kolektivní opatření k prevenci ohrožení míru; podpora přátelských vztahů mezi národy; konání mezinárodní součinnosti a pomoc při řešení mezinárodních problémů a zároveň plnění funkce střediska, které bude koordinovat činnost vedoucí k uskutečnění výše stanovených cílů.⁴³

Při plnění vytyčených cílů organizace postupuje dle následujících zásad. Organizace je vybudována na zásadě suverenity a rovnosti svých příslušníků; všichni členové se snaží o urovnání svých mezinárodních sporů v pokojném duchu, aby nebyl ohrožován mezinárodní mír, bezpečnost a spravedlnost; žádný ze států při svém vystupování k ostatním zemím nepoužije hrozby násilí ani násilí samotné a všichni účastníci této charty se zavazují k poskytnutí pomoci a spolupráce při každé akci, kterou tato organizace podnikne.⁴³

Organizace Spojených národů ke své činnosti využívá několik orgánů, přičemž jedním z nich je i Rada bezpečnosti. Tato Rada je vytvořena za účelem zajištění rychlé a účinné odezvy k zachování mezinárodního míru. Při výkonu své funkce Rada rozhodně dbá cílů a zásad, jimiž se řídí Organizace. Jedním z úkolů je i vybudování soustavy pro úpravu

⁴² Charta Organizace spojených národů. *United Nations Information centrer Prague* [online].

Praha: (c) UNIC Praha, Informační centrum OSN, 2016 [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/charta-organizace-spojnych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

⁴³ Cíle organizace. *United Nations Information centrer Prague* [online]. Praha: (c) UNIC Praha, Informační centrum OSN, 2016 [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/osn/cil/>

zbrojení, aby byl vytvořen pevný základ pro mezinárodní mír a bezpečnost, při plnění toho úkolu využívám pomoci výboru vojenských štábů.⁴⁴

4.4. OBSE

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Organization for Security and Cooperation in Europe, dále jen „OBSE“) byla založena v roce 1975 podepsáním Helsinského závěrečného dokumentu, v té době nesla název Konference pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Reprezentuje největší regionální bezpečnostní základnu na světě.⁴⁵

OBSE má komplexní přístup k bezpečnosti, který zahrnuje politicko-vojenské, ekonomické a environmentální, a lidské aspekty. Z tohoto důvodu pokrývá širokou škálu otázek souvisejících s bezpečností, zahrnující kontrolu zbrojení, budování důvěry a bezpečnosti, lidská práva, národnostní menšiny, demokratizaci, dohlížení na strategie, boj proti terorismu a ekonomické a environmentální aktivity. Všech 57 zúčastněných států má stejné postavení a rozhodnutí jsou přijímána na základě politického konsensu, nikoliv však na právně závazném podkladu.⁴⁶

Bezpečnost se dotýká mnoha aspektů způsobu, jakým žijeme. Komplexní pohled OBSE bezpečnosti zahrnuje tři "rozměry": politicko-vojenský; ekonomické a životní prostředí

⁴⁴ Vyhláška č. 30/1947 Sb. Vyhláška ministra zahraničních věcí o chartě Spojených národů a statutu Mezinárodního soudního dvora, sjednaných dne 26. června 1945 na konferenci Spojených národů o mezinárodní organizaci, konané v San Francisku. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1947-30#f2640902>

⁴⁵ Česká republika a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [cit. 2016-11-25]. Dostupné

z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/obse/index.html

⁴⁶ ORGANISATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE. *Ministry of Foreign Affairs | Government of the Republic of Slovenia* [online]. Ljubljana, Slovenia: © 2016 Ministry of Foreign Affairs, 2016 [cit. 2016-11-26]. Dostupné

z: http://www.mzz.gov.si/en/foreign_policy_and_international_law/organisation_for_security_and_cooperation_in_europe/

a člověka. Činnosti OBSE pokrývají všechny tři z těchto oblastí, z "tvrdých" bezpečnostních otázek, jako je předcházení konfliktům na podporu hospodářského rozvoje, zajištění udržitelného využívání přírodních zdrojů, a podpora dodržování lidských práv a základních svobod.⁴⁷

5. VARŠAVSKÁ SMLOUVA A ČESKOSLOVENSKÁ LIDOVÁ ARMÁDA

5.1. Varšavská smlouva

Varšavská smlouva byla ratifikována dne 14. 5. 1955 těmito státy „východního bloku“: Albánií, Bulharskem, Československem, Maďarskem, Německou demokratickou republikou, Polskem, Rumunskem a Sovětským svazem ve Varšavě.⁴⁸ Za první den její platnosti lze považovat 5. 6. 1955, kdy polská vláda přijala do úschovy podepsané listiny. Příčinu vzniku této dohody lze spatřovat v tehdejší bezpečnostní situaci ve světě a především jako protipól Severoatlantické aliance. Varšavskou smlouvu lze charakterizovat jako politicko-vojenskou organizaci evropských socialistických států. Platnost smlouvy byla ujednána na 20 let, po nichž mělo dojít k samočinnému prodloužení na dalších 10 let, pokud nebude rok před vypršením této lhůty některým ze zúčastněných států vypovězena. Této možnosti využila pouze Albánie a 13. 9. 1968 toto uskupení opustila. V květnu roku 1985 došlo k prodloužení této vojensko-politické spolupráce o dalších 20 let, ale rozpad Sovětského svazu zapříčinil ukončení fungování tohoto svazku ke dni 1. 6. 1991.⁴⁹ Počty vojáků ozbrojených sil Varšavské smlouvy v roce 1989 jsou vyobrazeny v níže uvedené tabulce následované přehledem poměru ozbrojených sil Varšavské smlouvy a Severoatlantické aliance.

⁴⁷ Who we are. *Organization for security and co-operation in Europe* [online]. Austria: OSCE Secretariat [cit. 2016-11-26]. Dostupné z: <http://www.osce.org/whatistheosce>

⁴⁸ TZV. VARŠAVSKÁ SMLOUVA (14. 5. 1955). *Moderní dějiny* [online]. Občanské sdružení PANT, ©2009-2017 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/tzv-varsavska-smlouva-14-5-1955/>

⁴⁹ Varšavská smlouva. *Československá lidová Armáda* [online]. Klub vojenské historie ČSLA, 2017 [cit. 2017-11-21]. Dostupné z: <http://www.csla.cz/armada/vs/varsavskasmlouva.htm>

Tabulka č. 1: Mírové počty ozbrojených sil států Varšavské smlouvy k roku 1989

Mírové počty ozbrojených sil členských států Varšavské smlouvy	
Bulharská lidová republika	117 500
Československá socialistická republika	199 700
Maďarská lidová republika	106 800
Německá demokratická republika	173 100
Polská lidová republika	347 000
Rumunská socialistická republika	171 000
Svaz sovětských socialistických republik	2 458 000
Celkem	3 573 100

Zdroj: Vlastní zpracování excel, VACEK, Miroslav. *Generál studené války*. Praha: Erika, 2004. ISBN 80-7190-554-2.

Tabulka č. 2: Počty a poměr ozbrojených sil států Varšavské smlouvy a NATO k roku 1989

Počty ozbrojených sil v Evropě			
Druh ozbrojených sil	Varšavská smlouva	NATO	Poměr
Osoby	3 573 100	3 660 200	1:1
Bojová letadla	7 876	7 130	1,1:1
Bojové vrtulníky	2 785	5 270	1:1,9
Odpal. zařízení takt. raket	1 608	136	11,8:1
Tanky	59 470	30 690	1,9:1
Protitank. raketové komplety	11 465	18 070	1:1,6
Bojová obrněná vozidla	70 330	46 900	1,5:1
Dělostřelecké systémy	71 560	57 060	1,3:1
Ponorky	228	200	1,1:1
Lodě mateřské letadlové	2	15	1:7,5
Lodě s raketami s pl. dr. letu	23	274	1:11,9
Lodě výsadkové	24	84	1:3,5

Zdroj: Vlastní zpracování excel, VACEK, Miroslav. *Generál studené války*. Praha: Erika, 2004. ISBN 80-7190-554-2.

Na základě výše uvedených údajů lze říci, že bojové síly a prostředky v bipolárním světě byly udržovány na shodné úrovni, ať už počtem osob, či bojovou technikou. Velkou početní převahu v počtu tanků nelze spatřovat jako definitivní, neboť tanky NATO předčily tanky varšavské smlouvy svou kvalitou a modernějším provedením. Výrazný poměr sil v odpalovacím zařízení taktických raket pro Varšavskou smlouvu byl značně eliminován raketami s plochou dráhou letu, jimiž byly vyzbrojeny lodě Severoatlantické aliance. Na první pohled je také patrná jasná početní převaha NATO v oblasti námořnictva, ať už zmíněnými loděmi s raketami ploché dráhy letu, mateřskými letadlovými či výsadkovými.⁵⁰

⁵⁰ VACEK, Miroslav. *Generál studené války*. Praha: Erika, 2004. ISBN 80-7190-554-2.

6. VYMEZENÍ ÚKOLŮ A POSTUPŮ ORGÁNŮ AČR PŘI VÝSTAVBĚ, PŘÍPRAVĚ A VYSLÁNÍ JEDNOTKY DO ZAHRANIČNÍ OPERACE

6.1. Standardní postup k přípravě jednotek a úkolových uskupení do zahraničních operací

Výstavba a příprava jednotek Armády České republiky do zahraničních operací je proces, který zahrnuje systém opatření spočívající ve výstavbě, přípravě, výcviku, zpracování operační a řídicí dokumentace, včetně provedení kontrol na jednotlivých stupních velení před vysláním jednotky do operace. Tento proces se sestává z úzké součinnosti a spolupráce složek Ministerstva obrany, velitelství pozemních sil, velitelství vzdušných sil a sekce podpory Ministerstva obrany. v případě nutnosti na konkrétním úkolu spolupracuje Ministerstvo obrany taktéž s mimorezortními složkami a to např. s Ministerstvem vnitra či Ministerstvem zahraničních věcí a v neposlední řadě zde nastává i kooperace s orgány NATO, EU, OSN nebo jiných mezinárodních organizací podílející se na dané operaci.

6.1.1. Část 1. – základní dokumenty k výstavbě a přípravě jednotky do ZO

V okamžiku, kdy vláda a Parlament České republiky schválí mandát pro danou zahraniční operaci, příprava jednotky je řízena těmito základními dokumenty. **Nařízení náčelníka generálního štábu k výstavbě, přípravě a vyslání jednotky** zpracovává a vydává stálé operační centrum Ministerstva obrany pro každou jednotku a to zpravidla 3 měsíce před zahájením přípravy. Dokument je schvalován v gesci náčelníka generálního štábu Armády České republiky a obsahuje pokyny a úkoly včetně delegování pravomocí na jednotlivé funkcionáře a složky Ministerstva obrany k zabezpečení přípravy jednotky. Ve zvláštních případech je uskutečňována i spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí a Ministerstvem vnitra, pokud to povaha úkolu vyžaduje. na základě výše zmíněného dokumentu pak stálé operační centrum MO vypracuje směrnici nebo operační rozkaz Zástupce náčelníka generálního štábu – ředitele stálého operačního centra MO pro činnost jednotky v operaci.

Stálé operační centrum MO vypracuje dokument, ve kterém je zplánována součinnost s ostatními složkami MO a slouží pro zpracování návazné dokumentace zainteresovaných velitelství a ředitelství. Tento dokument s názvem **Nařízení zástupce náčelníka generálního štábu – ředitele stálého operačního centra MO k výstavbě, přípravě a vyslání jednotky** se schvaluje v termínu do 60-ti dnů po schválení vládou a Parlamentem ČR. Při zpracování se vychází z usnesení vlády ČR, rozhodnutí Parlamentu ČR, národních standardů a omezení, standardů NATO/EU, operačních plánů mnohonárodního velitele (OPLAN), Pravidel nasazení (Rules of engagement) a požadavků aliančních partnerů.

Na základě výše zmíněného dokumentu zpracovávají a vydávají velitelství a ředitelství v termínu do 1 měsíce před zahájením přípravy **Nařízení velitele Velitelství pozemních sil, vzdušných sil a sekce podpory MO k výstavbě a přípravě jednotky do operace**. Obsahem Nařízení jsou konkrétní úkoly jednotlivým velitelstvím, pověření konkrétních funkcionářů, předložení návrhu na ustanovení velitele jednot a v neposlední řadě pokyny a podklady pro jednotky k tvorbě „Plánu přípravy jednotky do operace“. Velitelství vyčleňující brigády ve spolupráci s ustanoveným velitelem zpracuje **Souhrnný plán přípravy jednotky** a následně ho předkládá ke kontrole a schválení Velitelství pozemních sil, vzdušných sil a sekci podpory MO minimálně 1 měsíc před skutečným zahájením přípravy. Dále je dokument zaslán nejvyššímu orgánu v procesu kontroly a schvalování, což je zástupce náčelníka generálního štábu – ředitel stálého operačního centra MO.

6.1.2. Část 2. – základní dokumentace k nasazení jednotky do ZO

Stálé operační centrum MO minimálně 2 měsíce před zahájením přípravy zpracovává a vydává **Směrnice ZNGŠ-Ř SOC MO k plnění operačního úkolu jednotky v prostoru nasazení**. Dokument je vypracován na základě nařízení Náčelníka generálního štábu Armády České republiky, národních a aliančních standardů a operačních dokumentů vydaných k provedení operace. Jednotka nebo Úkolové uskupení vydá svůj **Operační rozkaz jednotky k plnění operačního úkolu**, tento dokument je zpracován v době přípravy na území České republiky a následně dopracován v prostoru nasazení před zahájením plnění operačního úkolu. Operační rozkaz je pravidelně a dle potřeby upřesňován i v průběhu plnění operačního úkolu. Jednotka taktéž zpracovává své **Standardní operační postupy (SOP)** a to na základě SOP mnohonárodního velitele, kterému je podřízena a dále na základě potřeb vlastního velitelství v jednotlivých oblastech

k zabezpečení plnění operačního úkolu a chodu velitelství či základny. Posledním dokumentem patřícím k základní dokumentaci k nasazení jednotky je **Rozkaz pro režim a organizovanost č. 1**, který si zpracovává daná jednotka k zabezpečení svého vnitřního chodu a to v souladu s vnitřními předpisy Zákl-1-1 a Vševojsk-1-1.

6.1.3. Část 3. – Příprava jednotky (Úkolového uskupení) do ZO

Příprava jednotek do operace probíhá ve třech fázích, pokud není standardy NATO a EU stanoveno jinak a to následovně.

- 1) Individuální příprava, jež je uskutečňována u mateřských jednotek dle odborností. Tuto část lze nazvat i základní přípravou, která spočívá v základní odborné a vševojskové přípravě příslušníků kontingentu (odborná příprava jednotlivce a družstva, ostré střelby, házení ručních granátů, taktická příprava, chemická příprava).
- 2) Odborná příprava pro velitele a štáb, která zahrnuje následující: Velitelskou přípravu, Stáž v prostoru odpovědnosti, Odborné kurzy a školení, Štábní nácviky ke zplánování operační dokumentace. Odborná příprava pro jednotky je složena z Odborných kurzů a školení, Účelových vyvedení a Přípravy v zahraničí.
- 3) Soustředěná příprava plněná jednotkami jako celkem složena z následujících činností a úkolů: Komplexní polní výcvik, Štábní nácvik prováděný k ověření funkčnosti operační dokumentace a Odborného taktického cvičení. v rámci tohoto cvičení je realizována kontrola výcviku Force Providerem a pověřenými odbornými funkcionáři z úrovně Zástupce náčelníka generálního štábu – ředitele stálého operačního centra MO.

Příprava je ukončena předáním jednotky do podřízenosti Stálého operačního centra MO kontrolou ZNGŠ-Ř SOC MO dle SOP 20. v některých specifických případech je nezbytná i příprava v místě nasazení (training in place), která je ukončena certifikací v operaci přímo nadřízeným orgánem.

6.1.4. Část 4. – Součinnost Stálého operačního centra MO k podpoře přípravy jednotky

Stálé operační centrum svými specifickými činnostmi podporuje jednotku v celém průběhu její přípravy k vyslání do zahraniční operace, tuto podporu lze časově rozdělit do následujících třech fází.

Před zahájením přípravy:

Náčelník generálního štábu AČR a zástupce náčelníka generálního štábu – ředitel SOC MO vydávají svá nařízení následovaná vydáním Operačního rozkazu zástupcem náčelníka generálního štábu – ředitelem SOC MO, aby mohl být zahájen komplexní proces přípravy. Orgány SOC MO poskytnou vyhodnocené závěrečné zprávy VAT s přijatými opatřeními, výsledky analýz, řídicí dokumentaci a data z prostoru operace-nasazení k dispozici Velitelstvím, aby tyto informace mohly být využity v rámci přípravy. Třetí a nedílnou součástí dané fáze je provedení „Vstupního briefingu s vysvětlením“ pro velitele jednotky při personálním pohovoru. Vstupní briefing obsahuje seznámení s následujícími informacemi o: aktuální situaci v operaci, operačním úkolu, cíli operace – endstate, způsobu plnění úkolu, mandátu, ROE, omezeních, Systému podpory a zabezpečení v operaci a Výsledcích analýz přijatých opatření.

V průběhu přípravy:

Odborní funkcionáři SOC MO zajišťují předávání informací o aktuální situaci ve stávající operaci/misi a případných změnách pro připravující se jednotky cestou podřízených velitelství, popřípadě zabezpečuje možné konzultace z prostoru operace. Dále zodpovídají za zabezpečení a průběh stáže vybraných funkcionářů připravované jednotky a jsou oprávněni provádět kontrolní činnost u připravované jednotky (Úkolového uskupení).

Na závěr přípravy:

Jednotka je formou kontroly převzata do podřízenosti Stálého operačního centra Ministerstva obrany. Pokud se při tomto převzetí vyskytnou nedostatky, jsou přijata opatření k jejich bezprostřednímu odstranění. SOC taktéž zabezpečuje organizaci přepravu rotací do prostoru nasazení. Na závěr současně s nasazením je jednotka (Úkolové uskupení) předáno do podřízenosti nadřízenému spojeneckému velitelství v operaci.

6.1.5. Část 5. – Kontrolní činnost Stálého operačního centra MO

V průběhu přípravy může Stálé operační centrum provádět kontroly jednotlivých důležitých zaměstnání, jako jsou účelová vyvedení jednotek Úkolového uskupení, štábní nácviky, komplexní polní výcviky, velitelská příprava a zároveň kontroluje i průběh stáže. Její plán a podmínky konání u současného Úkolového uskupení v prostoru nasazení. Doklad o vyhodnocení stáže následně provádí velitel jednotky formou prezentace u vedoucích pracovníků Stálého operačního centra. Na závěr je provedena kontrola v souladu s předpisem RMO č. 40/2014 Věstníku – Kontrola v rezortu Ministerstva obrany a dle potřeb se zároveň zúčastní kontroly jednotky ze stupně Force Providera. V první fázi je realizována výměna informací a dokumentační kontrola v místě dislokace (v posádce), doklad velitele jednotky jako nedílná součást kontroly, poté jsou výsledky zaznamenány do *Protokolu o kontrole*. Ve druhé fázi je uskutečněna kontrola jednotek v poli, dle potřeby určená zástupcem náčelníka generálního štábu – ředitelem SOC MO, a to zejména při odborně taktickém cvičení, zápis je opět proveden ve formě *Protokolu o kontrole*. Tyto protokoly se uchovávají a archivují po dobu 5 let.

6.1.6. Část 6. – Stáž

V přípravné fázi je vydáno „Organizační nařízení ZNGŠ-Ř SOC MO k přípravě a provedení stáže“ a to minimálně jeden měsíc před plánovaným termínem stáže pro podřízená velitelství a velitele jednotky. Velitelem jednotky je zpracován program stáže, který je zaslán ke schválení na stálé operační centrum dle harmonogramu přípravy. Po uskutečnění stáže je velitelem jednotky vyhotoveno písemné „Vyhodnocení průběhu stáže jednotky“ s případnými návrhy na řešení nedostatků. Velitel toto vyhodnocení přednese formou prezentace na pracovišti stálého operačního centra, čímž je ukončena příprava dané jednotky k vyslání do zahraniční operace.⁵¹

⁵¹ *Standardní operační postup Číslo 202 k přípravě jednotek a úkolových uskupení do zahraničních operací, Revize 1.* Ministerstvo obrany – Ředitel společného operačního centra, Praha, 2015.

6.2. Pravidla pro použití síly při plnění úkolů Armády České republiky v zahraničních operacích – Rules of engagement (ROE)

Za každé situace se činnost jednotek vyslaných do zahraniční operace řídí určitými pravidly vyplývajícími ze zákonů a legislativy. Pro oblast použití síly při plnění úkolů má Armáda České republiky vytvořen vlastní Standardní operační postup, kterým se musí všichni příslušníci řídit. Tento dokument nazývaný „Pravidla ozbrojeného střetu“ vychází ze zákona č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky, ze zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání a také z Rozhodnutí vojenského výboru North Atlantic Military Comitee Military Decision MC 362/1, NATO Rules of Engagement.

Tato pravidla jsou pokyny, kterými se stanoví okolnosti, podmínky, stupeň, limity a způsoby použití síly při plnění úkolů Ozbrojených sil České republiky. Použitím síly v tomto dokumentu se rozumí použití vojenského materiálu včetně vojenské výzbroje a zvláštních prostředků, prvků bojových umění a síly. Pravidla slouží k zajištění souladu použití síly s právním řádem České republiky a jejími mezinárodněprávními závazky, k zajištění efektivní spolupráce s členskými státy NATO a zároveň k implementaci rozhodnutí Vojenského výboru NATO MC 362/1, NATO Rules of Engagement ze dne 27. července 2003 v rezortu Ministerstva obrany České republiky.

6.2.1. Stálá pravidla použití síly

Stálá pravidla:

- a) Stálá pravidla představují výčet („katalog“) jednotlivých pravidel použití síly od zakazujících až po pravidla povolující použití maximální (smrtící) síly. Tato pravidla slouží pouze pro sestavení konkrétních pravidel pro vybrané operace nebo situace. Teprve konkrétní Pravidla jsou přímo použitelná při reálném nasazení a jsou zpracována formou přílohy k Operačnímu plánu dané vojenské operace.
- b) Řízením nasazených sil a prostředků Armády České republiky k plnění úkolů v zahraničních operacích je pověřen zástupce náčelníka generálního štábu – ředitel

stálého operačního centra Ministerstva obrany, v jehož pravomoci je vydávání rozkazů včetně pokynů ke způsobu jejich plnění.

- c) Pravidla formulovaná jako zakazující jsou rozkazem k neprovádění určité činnosti nebo zdržení se použití určitého typu síly.
- d) Pravidla formulovaná jako povolující určují rozsah a intenzitu použití síly, zastrašování nebo dalších činností, které by mohly být protivníkem vnímány jako provokativní nebo přímo nepřátelské, a které mohou velitelé použít pro splnění daného úkolu.

6.2.2. Konkrétní pravidla použití síly

Konkrétní pravidla jsou určena pro přímé použití síly při splnění úkolů ozbrojených sil v dané operaci. Tato pravidla jsou kombinací právních, politických a vojenských aspektů vedení operací. Představují pro vojáky usměrnění, kterými jsou definovány specifické okolnosti, podmínky, stupeň a způsob použití síly, hrozby silou nebo činnosti, které může případný protivník vnímat jako nepřátelský úmysl či akt.

Konkrétní pravidla:

- a) K zajištění použití síly v souladu s těmito pravidly je každý velitel povinen zabezpečit proškolení svých podřízených ve znalosti a používání těch pravidel, které odpovídají rozsahu jeho služebního zařazení v rámci operace.
- b) Stanovená pravidla nesmí být za žádných okolností v rozporu s právním řádem České republiky včetně mezinárodněprávních závazků ČR, zejména s právem ozbrojeného konfliktu.
- c) Základní principy, pravidla a zásady práva ozbrojeného konfliktu jsou vojáci Armády České republiky povinni dodržovat i v případech použití síly v situacích, které se právem ozbrojeného konfliktu neřídí.
- d) Konkrétní Pravidla sestavuje příslušný nadřízený výběrem jednotlivých pravidel z výčtu Stálých Pravidel v souladu s mezinárodním a vnitrostátním mandátem. Připravovaná jsou vždy tak, aby v rámci uvedených mezí poskytovala dostatečně široké oprávnění k použití síly nezbytné k plnění skutečných úkolů.
- e) Je-li to vzhledem k okolnostem možné, protivník nebo potenciálně nepřátelské síly budou před použitím síly varovány, že budou přijata nezbytná opatření, jestliže vlastními anebo spolupracujícími ozbrojenými silám dobrovolně neumožní splnění

jejich úkolů. Zpravidla bude v takovémto případě požadováno, aby se protivník vzdal, zastavil nepřátelskou činnost, stáhl se z vymezené oblasti nebo se podrobil určitému pokynu. Velitel zváží vhodnost a formu takového varování.

- f) V případě, že je zřejmé, že úkol je možno splnit pouze použitím síly, použije se vždy jen nejmírnější konkrétní Pravidlo a minimálně potřebný stupeň síly, který je nezbytný k řádnému splnění úkolu. Tímto není dotčeno, aby byla v krajním případě použita i síla maximální. Jestliže je takový postup přiměřený nastalým okolnostem, je pak vojenskou nezbytností.

6.2.3. Nutná obrana

- a) Pravidla obvykle nijak neomezují právo každého vojáka, aby v nutné obraně odvrátil přímo hrozící nebo trvající útok (v případě nezbytnosti i za použití smrtící síly). Nutná obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.
- b) Každý voják chrání své nadřízené a spolubojovníky před hrozícím nebezpečím. Pokud nestanoví konkrétní Pravidla jinak, lze v mezích nutné obrany použít sílu i proti útoku směřujícímu proti jakékoliv jiné osobě. v prostředí mezinárodního ozbrojeného konfliktu platí, že sílu proti nepříteli lze používat i nad rámec nutné obrany a limitem jsou pouze normy práva ozbrojeného konfliktu.

6.2.4. Omezení nutné obrany

- a) V případě existence jiného důležitějšího zájmu např. vojenská nezbytnost či důležité taktické rozhodnutí, může být nutná obrana konkrétním Pravidlem nebo rozkazem nadřízeného omezena. Omezit zpravidla nelze obranu osob a věcí, jejichž obrana je součástí primárního vojenského úkolu.
- b) Zejména v prostředí asymetrických konfliktů (např. vnitřní ozbrojené konflikty, mírové operace, policejní operace) je použití nutné obrany často omezeno na vlastní a spojenecké nebo spolupracující ozbrojené složky a případně na osoby a majetek s deklarovaným speciálním statusem. Použití síly k nutné obraně dalších osob je zpravidla možné na přímý rozkaz nadřízeného. Zvláště ve složitém prostředí protipovstaleckých operací je velmi náročné identifikovat a rozlišit příslušnost k jednotlivým bojujícím stranám vnitřního ozbrojeného konfliktu

a použití síly včetně nutné obrany civilních osob je proto zpravidla možné až na přímý rozkaz nadřízeného.

6.2.5. Útočná činnost

- a) Útočnou činností se rozumí použití síly nad rámec nutné obrany, což je aktivní použití síly proti nepříteli, i když z jeho strany aktuálně neprobíhá bezprostřední útok, nebo hrozba bezprostředního útoku.
- b) Útočná činnost musí být výslovně nařízena příslušným nadřízeným, který je v souladu s konkrétními Pravidly oprávněn takový rozkaz vydat.

6.2.6. Usměrnění použití Pravidel použití síly

- a) Velitelský subjekt, který schvaluje konkrétní Pravidla, může s jejich schválením vydat taktéž Usměrnění použití Pravidel (v prostředí NATO tzv. Political Policy Statement – PPS). Tato usměrnění odráží vojensko-politické zadání dané operace. Obsahem těchto Usměrnění mohou být omezení i autorizace týkající se rozsahu a způsobu používání pravomocí velitele potřebných pro dosažení cíle operace.
- b) Celkové směřování koncepce se vyjadřuje pomocí ukazatelů politické koncepce (v prostředí NATO – tzv. Political Policy Indicators – PPI). PPI se může měnit, a to v závislosti na změnách v koncepci.
- c) Při stanovení Political Policy Indicators jsou standardně používány tyto stupně:

XRAY - vyhýbání se eskalaci. Strategií je minimalizovat zapojení do konfliktní situace. Cílem je splnění dílčího úkolu, aniž by byly jednotky vtaženy do řešení konfliktu (např. evakuace osob z ohroženého prostoru).

YANKEE - udržení stávajícího stavu. Strategií je nasazení sil k udržení stávajícího stavu nebo návrat k situaci, která předcházela destabilizaci. Za účelem splnění některých úkolů je použití síly přijatelné.

ZULU - riziko eskalace je akceptovatelné. Strategií je použití síly k dosažení změny stávajícího stavu a nastolení příznivějšího stavu. Je povoleno převzetí iniciativy, kdy je riziko eskalace v rámci schválených Pravidel přijatelné.

6.2.7. Aplikace pravidel v mezinárodním prostředí

- a) Příslušníci ozbrojených sil České republiky nesmí plnit úkoly, vykonávat činnosti a aplikovat konkrétní Pravidla vydané velitelem mnohonárodních sil, jestliže by jejich obsah byl v rozporu s právním řádem České republiky.
- b) Konkrétní Pravidla se obvykle vydávají před předáním příslušníků ozbrojených sil a vojenského materiálu do podřízenosti spojeneckého velení. Daná Pravidla se vždy připravují tak, aby byla v nejvyšším možném rozsahu kompatibilní s Pravidly koaličních partnerů (NATO; EU).
- c) O jakémkoliv možném konfliktu s právním řádem České republiky nebo vnitřními předpisy Ministerstva obrany je příslušný velitel povinen služebním postupem informovat Ředitele Stálého operačního centra Ministerstva obrany a případně navrhnout vznesení národní výhrady.⁵²

⁵² *Standardní operační postup Číslo 211 Stálá pravidla použití síly při plnění úkolů Armády České republiky v zahraničních operacích.* Praha: Ministerstvo obrany – společné operační centrum, 2011

7. NOVODOBÁ HISTORIE VÝVOJE OZBROJENÝCH SIL

7.1. Armáda České republiky 1993-2017

Tato kapitola je věnována vývoji počtů vojáků z povolání sloužících v Armádě České republiky v období od 1. 1. 1993 do 1. 1. 2017. Níže je vyobrazen vývoj počtů vojáků ve dvou grafech, první graf obsahuje pouze počty VZP, ve druhém grafu jsou pro porovnání zachyceny také počty občanských zaměstnanců.

Přeměny po tzv. sametové revoluci byly proto velice obtížné. Musel být transformován jak ekonomický a politický systém, tak i ozbrojené složky, jejichž prvkem byly i části s výrazně represivním profilem. K nejkomplicovanějším změnám proto docházelo v rezortu Ministerstva vnitra. Prostá situace nebyla ani v rezortu Ministerstva národní obrany při počtu 290 tisíc lidí, z toho 210 tisíc vojáků (cca 40 tisíc důstojníků, 20 tisíc praporčíků a 150 tisíc vojáků v základní službě) a 80 tisíc občanských pracovníků. Armáda disponovala 3 500 tanky, 687 letadly, 3 400 dělostřeleckými systémy a 4 900 bojovými vozidly pěchoty. Zbraňovým vybavením v některých zbraňových systémech jsme si vedli lépe než leckterá z evropských velmocí.⁵³ Během roku 1993 byly k 31. prosinci 1993 ze struktury AČR vyjmuty záchranné útvary Civilní ochrany, strážní jednotky zvláštní důležitosti, železniční vojsko, vrcholový sport a jednotky, které zabezpečovaly prezidenta republiky. V těchto jednotkách sloužilo k 1. 1. 1994 celkově 15 183 vojáků. Vojenské soudy a prokuratury zaznamenaly převedení do civilní sféry již k 1. 1. 1993.⁵⁴

⁵³ Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009. *Vojenské rozhledy* [online].

Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-22]. Dostupné

z: [http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obranna-politika/vyvoj-bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-](http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obranna-politika/vyvoj-bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009?highlight=WyJ2XHUwMGZkdm9qliwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZmliwidm9qXHUwMG)

[2009?highlight=WyJ2XHUwMGZkdm9qliwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZmliwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInZcdTAwZmR2b2ogcG9cdTAxMGR0XHUwMT](http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009?highlight=WyJ2XHUwMGZkdm9qliwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZmliwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInZcdTAwZmR2b2ogcG9cdTAxMGR0XHUwMT)

⁵⁴ Koncepční přeměny v Armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy* [online]. Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/strategie-rizeni/koncepcni-premeny-v-armade-po-roce->

Graf 1: Vývoj počtu vojáků z povolání v letech 1992 – 2017

Zdroj: Vlastní zpracování excel, Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecných-poctu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/>⁵⁵

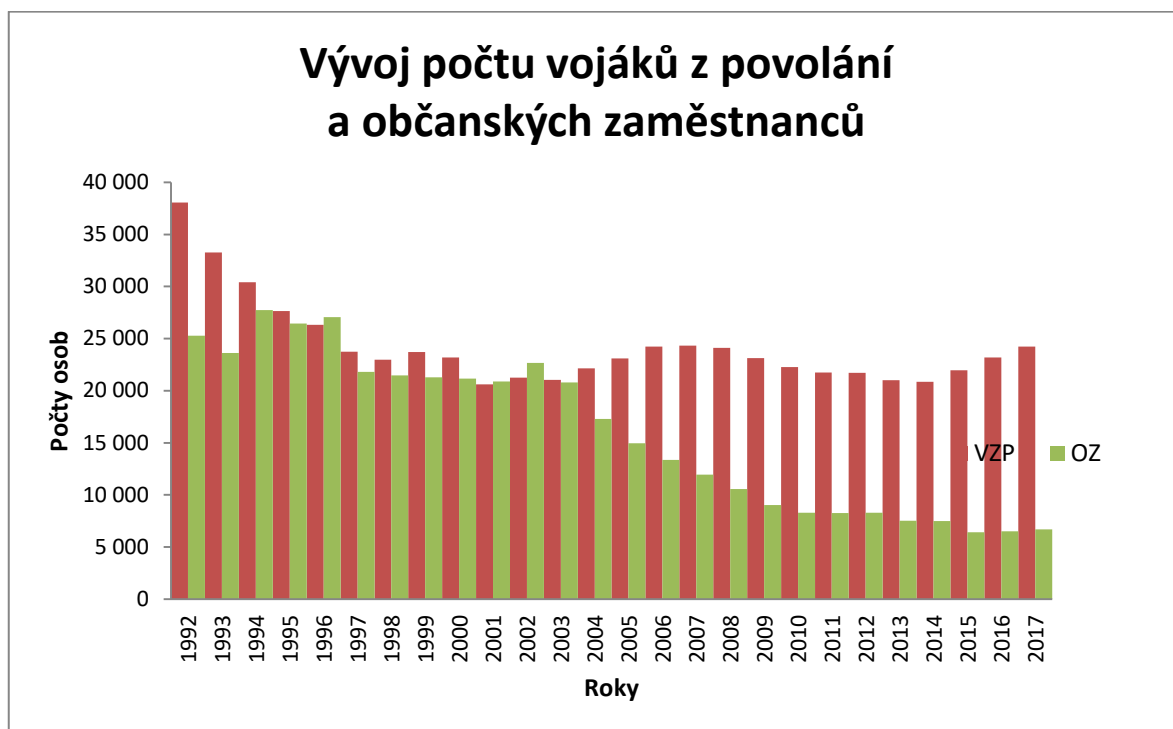
Základ ozbrojených sil je položen na činnosti vojáků, kteří vykonávají službu v nejnižších a nižších vojenských hodnostech.⁵⁶ Tyto sbory tvoří vojáci řazení k mužstvu,

1989?highlight=WyJwb1x1MDEwZHR5Iiwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInBvXHUwMTBkdHkgdm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiJd

⁵⁵ Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992 - 2017. *Ministerstvo obrany České republiky*[online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2018 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecných-poctu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/>

⁵⁶ Budování nejnižšího hodnostního sboru. *Vojenské rozhledy* [online]. Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/component/k2/budovani-nejnizsiho-hodnostniho-sboru?Itemid=470&highlight=WyJ2XHUwMGZkdM9qIiwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZmIiwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInZcdTAwZmR2b2ogcG9cdTAxMG>

poddůstojníkům/rotmistrům a praporčíkům. Ti v dnešní době činí 80 % stavu vojáků z povolání v ozbrojených silách České republiky. Na trhu práce jsou pro vojenskou službu získávání náborem. Nezbytnost Armády zachovat si konkurenceschopnost na tomto trhu zapříčiňuje, že je nutné cílit stále větší pozornost na tyto hodnoty a nabízet přímo těmto vojákům nejenom adekvátní finanční odměnu za jejich služby a dobré podmínky služby, ale také dlouhodobou perspektivu a možnost kariérního růstu. Kariérní růst je umožněn vhodným přístupem při konstrukci a formování hodnostního sboru, v němž tito vojáci vykonávají svou službu.⁵⁷

Graf 2: Vývoj počtu vojáků z povolání a občanských zaměstnanců v letech 1992 – 2017

Zdroj: Vlastní zpracování excel, Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecných-počtu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/>⁵⁸

⁵⁷ Budování nejnižšího hodnostního sboru. *Vojenské rozhledy* [online]. Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné

z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/component/k2/budovani-nejnizsiho-hodnostniho-sboru?Itemid=470&highlight=WyJ2XHUwMGZkdM9qIiwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZmIiwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInZcdTAwZmR2b2ogcG9cdTAxMG>

⁵⁸ Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992 - 2017. *Ministerstvo obrany České republiky*[online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2018 [cit. 2018-03-16]. Dostupné

Jak je patrné z grafu, celkový počet vojáků z povolání od doby vzniku České republiky klesl téměř na polovinu. Lze říci, že od roku 1997 počet vojáků osciloval okolo hodnoty 21 500, přičemž k největšímu poklesu došlo v roce 2001. Nelze přehlédnout fakt, že v letech 1996 a 2002 Ministerstvo obrany zaměstnávalo více občanských zaměstnanců než vojáků z povolání. v posledních třech letech jsou občanskí zaměstnanci přibližně ve třetinovém počtu vzhledem k vojákům. Touto politikou se Ministerstvo obrany snaží o snížení mandatorních výdajů v oblasti mezd. Snížení mandatorních výdajů je v současné době velmi ožehavým tématem, kdy se Ministerstvo obrany ČR, potažmo ČR, odebralo cestou využití lidského potenciálu maximálně do 15 let služebního poměru a poté, právě v době, kdy je voják ideálně vycvičen a může učinit návrat investovaných prostředků do systému, není vojákovi prodloužen služební poměr na dobu určitou. Tímto postupem skutečně rezort Ministerstva obrany ČR provede velkou úsporu finančních prostředků ze státního rozpočtu tím, že vysloužilým vojáku nebude vyplácet výsluhový příspěvek. Nicméně v dnešní době, kdy se stát potýká s velkým nedostatkem lidských zdrojů, kdy musí snižovat i své požadavky pro nábor nových uchazečů o službu vojáka z povolání, se domnívám, že jde o krok špatnou cestou, která se jistě projeví do 10 let velkým odchodem starších vysloužilých vojáků do zálohy a to zcela bez náhrady. Armáda poté pozná, že tento krok je velice krátkozraký a jeho dopady budou velice negativní. Propuštěním vojáků, kteří jsou dobře vycvičeni, mají zkušenosti a jsou živou součástí systému, vzniknou mezery v personálních zdrojích. Neboť nebudou vojáci, kteří by předávali své mírové a bojové zkušenosti příchozím nováčkům a z Armády takto odejde živoucí a tepající srdce této společnosti, které je pro mnohé z nás druhou rodinou.

z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecnych-poctu-osob-v-resortu-mocr-v-letech-1992---2017-129653/>

8. HISTORIE VOJENSKÝCH ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ

8.1. Přehled ukončených operací

Základním důvodem, proč naše vojáky vysílat na zahraniční mise, je zajištění naší bezpečnosti. Bezpečnostní strategie České republiky je založena na principu kolektivní obrany v rámci Severoatlantické aliance. Členství v této organizaci, kam Česká republika vstoupila v roce 1999, na jednu stranu přináší své výhody, ale rovněž nás to zavazuje ke společné obraně přispívat. Zahraniční mise jsou tedy nástrojem bezpečnostní a zahraniční politiky, jejichž prostřednictvím se podílíme na udržení mezinárodního míru a plníme své závazky vůči našim spojencům. Kromě povinností vyplývajících z mezinárodních dohod v rámci EU a NATO a speciálně se zaměřením na udržování míru, se čeští pozorovatelé účastní také misí pod vlajkou Organizace spojených národů (OSN) a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).⁵⁹

Více než čtvrt století uplynulo od první participace českých vojáků na mezinárodních vojenských misích. Do konce roku 2017 jich lze vyjmenovat celých dvaadvacet, které se uskutečnily a byly úspěšně ukončeny. Průměrná délka trvání zahraniční operace jsou přibližně dva roky a tři měsíce. Přičemž nejdelší ukončená mise byla mírová operace UNGCI v Iráku, která trvala třináct let a nejkratší operací bylo působení v misi Air Surveillance na letišti Keyflavík na Islandu v trvání pouhých dvou měsíců. Ačkoli může být mandát mise schválen na několik let, rotace vojáků jsou prováděny většinou v intervalu šesti až osmi měsíců. Po této době dochází k vystřídání jednotky v místě působení nastupujícím kontingentem. Dochází i k těm případům, že někteří vojáci působí v jedné misi dvakrát nebo i vícekrát. K této situaci dochází například v Afghánistánu, kdy mise ISAF byla plněna již v roce 2009 a v současné době, byť pod názvem RSM, stále trvá. Znovu plnit úkoly té samé operace může být pro vojáka z určitého úhlu pohledu bezpečnější, neboť již zná prostředí, chování místních obyvatel a taktéž bezpečnostní

⁵⁹ Kde po světě máme české vojáky?. *Ozbrojené složky* [online]. Copyright © OzbrojeneSlozky, 2013 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.ozbrojeneslozky.cz/clanek/kde-po-svete-mame-ceske-vojaky>

nástrahy a rizika dané lokality. Díky zkušenostem získaným opětovným působením se často zvyšuje úroveň plnění stanovených úkolů a také vojáci slouží v lepším psychickém rozpoložení, neboť jsou ve známém prostředí a plní úlohy, které jsou jim dobře známy. V následující tabulce je uveden podrobný výčet ukončených operací, které vojáci Armády České republiky plnili. Pod tabulkou jsou blíže popsány vybrané zahraniční operace.

Tabulka č. 3: Historie ukončených zahraničních operací Armády České republiky

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Termín a místo operace
1.	POUŠTNÍ BOUŘE	200	1990 - 1991
	Osvobozovací operace		Kuvajť
2.	UNGCI	320	1991 - 2003
	Humanitární operace		Irák
3.	UNPROFOR	2250	1992 - 1995
	Mírová operace		Země bývalé Jugoslávie
4.	UNCRO	750	3/1995 - 1/1996
	Mírová mise		Chorvatsko - Krajina
5.	UNTAES	100	1/1996 - 1/1998
	Mise - polní nemocnice		Chorvatsko - Vých. Slavonie
6.	IFOR, SFOR, SFOR II	6300	1996 - 12/2001
	Mírová operace		Bosna a Hercegovina, Chorvatsko
7.	AFOR	100	1999
	6. polní nemocnice		Albánie + Turecko (zemětřesení)
8.	KFOR	3070	1999 - 2/2002
	Mírová operace		Kosovo
9.	ESSENTIAL HARVEST (TFH)	120	2010
	Mírová operace		Makedonie
10.	KFOR	2400	2/2002 - 7/2005
	Česko-slovenský prapor		Kosovo

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Termín a místo operace
11.	KFOR	3070	2005 - 2011
	brigáda a úkolové uskupení Střed		Šajkovac, Kosovo
12.	SFOR	42	2002 - 12/2004
	Velitelství + civilní spolupráce		Bosna a Hercegovina
13.	TRVALÁ SVOBODA	612	3/2002 - 6/2003
	Protiteroristická operace		Kuvajt
14.	ISAF	269	4/2002 - 1/2003
	Mírová operace - (6. a 11. polní nemocnice)		Afghánistán
15.	ISAF	11	1/2003 - 4/2003
	Polní chirurgický tým		Afghánistán
16.	IZ SFOR	526	4/2003 - 12/2003
	Kontingent 7. polní nemocnice		Irák, Basra
17.	IZ SFOR (MNF - I)	1273	12/2003 - 12/2006
	Kontingent Vojenské policie		Irák, Shaibah
18.	CONCORDIA	2	4/2003 - 12/2003
	operace EU		Makedonie
19.	ISAF EOD + meteo	350	3/2004 - 3/2007
	Letiště Kábul		Afghánistán
20.	TRVALÁ SVOBODA - 2004	120	3.8.2004
	601. skss		Afghánistán
21.	WINTER RACE	29	Pákistán
	humanitární operace NATO v Pákistánu		
22.	TRVALÁ SVOBODA - 2006	120	Afghánistán
	operace NATO v Afghánistánu		
23.	ALTHEA	400	Bosna a Hercegovina
	Operace Evropské unie Bosna a Hercegovina		2.12.2004-26.6.2008

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Termín a místo operace
24.	MNF I	423	12/2008
	Operace koalice mnohonárodních sil -		Irák
25.	KAIA - ISAF	658	4/2007-12/2008
	Polní nemocnice na kábulském mezinárodním letišti		Afghánistán
26.	Výcviková mise NATO v Iráku - NTM - I	4	ukončena 28. 2. 2009
27.	Operace Evropské unie "EUFOR"	2	ukončena 15. 3. 2009
	Čad		
28.	BALTIC AIR POLICING 2009	2x75	ukončena 1. 9. 2009
	Litva		
29.	TRVALÁ SVOBODA - 2008-2009	3x100	2008 - 2009
	Afghánistán		
30.	Vrtulníková jednotka HELI UNIT	7x100	2009 - 2011
	ISAF		
	Afghánistán		
31.	Úkolová uskupení 601. skss v misi	2 x 100	6/2011 - 6/2012
	ISAF		
	Afghánistán, Nangarhár		
32.	BALTIC AIR POLICING 2012	2 x 64	ukončena 4. 1. 2013
	Litva		
33.	Výcvikové jednotky Vojenské policie	4 x 12	ukončena 31. 3. 2013
	Afghánistán, Wardak, ISAF		
34.	Operational Mentoring and Liaison Team – OMLT, Afghánistán, ISAF	5 x 54	ukončena 30. 4. 2013

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Termín a místo operace
35.	ISAF PRT - Provinční rekonstrukční tým	více než 2 500	hlavní část ukončena 31. 1. 2013
	Afghánistán, Lógar, ISAF		
36.	1. MAT Wardak ISAF - Military Advisory Team	59	4/2013 - 10/2013
	Afghánistán, Wardak, ISAF		
37.	1. MAT Lógar ISAF	64	3/2013 - 9/2013
	Afghánistán, Lógar, ISAF		
38.	Air Policing	75	10/2014 - 12/2014
	Letiště Keflavik Island		
39.	Active Fence	7	9/2014 - 1/2015
	Letiště Incirlik, Turecko		
40.	Air Surveillance	70	7 – 8/ 2015
	Letiště Keflavik Island		
41.	Air Surveillance	70	8 – 11/ 2016
	Letiště Keflavik Island		
42.	Inherent resolve (PCHT)	17	12/2016 - 6/2017
	Irák		

Zdroj: Vlastní zpracování excel, <http://www.mise.army.cz/historie-misi/historie-zahranicnich-misi-140768/>⁶⁰

⁶⁰ Armáda České republiky. *Historie zahraničních operací*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky, 2016 [cit. 2016-11-27]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/historie-misi/historie-zahranicnich-misi-3699/>

8.1.1. UNGCI – United nations Guards Contingent in Iraq

Na základě rezolucí OSN č. 706/1991 a 712/1991 byla zahájena mise s cílem podpory mezinárodní humanitární pomoci obyvatelstvu Iráku v období, kdy bylo na režim Saddáma Husajna uvaleno obchodní embargo a došlo k osvobození Kuvajtu.⁶¹ Nedlouho po schválení Dohody o ustanovení United Nations Guards Contingent in Iraq v květnu 1991 Iráckou vládou přijeli do Iráku první “Strážci“, kteří se aktivně zapojili do bezpečnostních aspektů zúčastněných organizací. v polovině roku 1991 čítala mise UNGCI přibližně 500 osob. Mezinárodní policejní a vojenské síly měly za úkol zajišťovat bezpečnost civilním složkám programu, které rozdělovaly zdravotnické pomůcky, potraviny a další humanitární pomoc určenou obyvatelům Iráku. Začátkem července 1991 přiletěla první padesátičlenná skupina československých vojáků tvořená vojáky z povolání a sedmnácti vojáky v další činné službě. Plnění cílů této mise pokračovaly od roku 1996 pod názvem “Oil for Food“ (Ropa za potraviny) v rámci programu OSN. Česká republika do této mise pravidelně vysílala své desetičlenné kontingenty. Tato mise byla ukončena rokem 2003 a na jejím plnění se podílelo více než 300 českých a slovenských vojáků.⁶¹

8.1.2. UNPROFOR (United nations Protection Forces) – mírová mise v zemích bývalé Jugoslávie

O participaci našich ozbrojených sil na misi UNPROFOR na území bývalé Jugoslávie rozhodla tamější vláda České a Slovenské Federativní republiky svým usnesením č. 27 z 16. ledna 1992.⁶² Důsledkem tohoto rozhodnutí se začal budovat ve Výcvikovém středisku mírových sil OSN v Českém Krumlově československý prapor o síle 500 vojáků. Místa v jednotce byla obsazována jen vojáky-dobrovolníky, kteří byli odhodláni plnit úkoly v zahraniční operaci na vysoké profesionální úrovni a byli připraveni plnit veškeré

⁶¹ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – UNGCI*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky, 30.8.2005 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=6470>

⁶² Armáda České republiky. *Zahraniční mise – UNPROFOR*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky 18.1.2017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3690>

rozkazy a nařízení plynoucí z mandátu OSN pro danou mírovou operaci. Mandát Organizace spojených národů vstoupil v platnost pro ČSFR dnem 7. března 1992.

Prapor pod velením podplukovníka Blahny byl dislokován v prostoru v oblasti Plitvických jezer Republiky Srbská Krajina. Ve spolupráci s francouzským a keňským praporem mírových sil naši příslušníci plnili úkoly v sektoru JIH. Mezi stěžejní úkoly lze zařadit zejména tyto činnosti: zajištění zbudování a činnost na kontrolních propouštěcích stanovištích (Check points), organizování mobilních pozorovacích týmů, dozor nad uložením zbraní zneprátelených stran, patrolovací činnost, ochrana Chorvatské obce Podlapač a humanitární pomoc spočívající především v ostraze, materiálním zabezpečením tábora pro přesídlence a doprovázení konvojů s humanitární pomocí. Čtyři příslušníci praporu převzali významná francouzská vyznamenání, především za dlouhodobou spolupráci s francouzským praporem a záchranu životů jejich vojáků podílejících se taktéž na plnění úkolu mise. Prapor Armády České a Slovenské republiky byl schopen si udržet akceschopnost a dál zabezpečoval poslání stanovené mandátem a usnesením rady bezpečnosti OSN v plném rozsahu i přes vyhrocení válečného stavu v sektoru JIH, ve kterém působil. Na jaře 1993 byl společný československý prapor nahrazen samostatným praporem mírových sil OSN Armády České republiky. O pár měsíců později velení UNPROFOR změnilo úkol a prostor nasazení. Primární úlohou se tak stalo dosažení větší odolnosti nových stanovišť a plnění dalších úkolů vyplývajících z nařízení velitele sektoru. Veškerá činnost spojená s plněním hlavních úkolů mise příslušníky praporu byla z pozice velení mírové operace vnímána a hodnocena kladně, čímž si jednotka vysloužila přijetí mezi členy Československých legií jako 42. jednotka. Mise byla ukončena v roce 1995 a celkem se jí zúčastnilo 2 250 vojáků.⁶³

⁶³ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – UNPROFOR*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky 18.1.2017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3690>

8.1.3. SFOR – mírová operace na území Bosny a Hercegoviny a Chorvatska

V lednu 1997 byla zahájena mise SFOR 1 (Operace Joint Forge – společný postup vpřed), jež navazovala na předchozí misi IFOR (Implementation Force).⁶⁴ Ke stěžejnímu poslání této mise náleželo zejména uskutečňování závěrů Daytonské dohody, tvorba podmínek pro naplňování mimovojenských aspektů Daytonu a především bezpečný návrat uprchlíků do svých domovů. K plnění těchto cílů přispívala zejména trvalá kooperace s mezinárodními nevládními organizacemi UNHCR, OBSE, CHARITAS a Červený kříž. Český kontingent byl zasazen pod britské velení do sestavy mnohonárodní divize Jihozápad – MND – SW (Multinational Division – South West). Naši vojáci ve spolupráci s bojovými a zabezpečovacími jednotkami z ostatních států plnili zadané úkoly v prostoru severozápadní Bosny. Český kontingent byl složen z následujících součástí: velitelství kontingentu a sekce součinnosti se štáby SFOR, 6. mechanizovaný prapor o síle cca 600 vojáků a vrtulníkový odřad v počtu 22 osob. Velitelství bylo dislokováno v obci Bosanska Krupa, jeho úkolem bylo zabezpečování spolupráce s britským velením v Banja Luce a ostatními národními kontingenty. Příslušníci Národního podpůrného prvku (National Support Element – NSE) v Záhřebu plnili ponejprve úkoly týkající se rekognoskace terénu a vhodných ploch k rozvinutí základny pro jednotky 6. mechanizovaného praporu. Jejich dalšími povinnostmi bylo sjednání dodávek vody, elektřiny, potravin a ostatního nezbytného materiálu dostupného z lokálních zdrojů. Tento prvek je taktéž zodpovědný za finančně-ekonomické zajištění celého českého kontingentu a také za kontinuální zásobování potravinami a pohonnými hmotami. Stanovení příslušníci jednotky plnili zadané úkoly ve spolupráci se sekcí součinnosti s velitelstvím SFOR v Sarajevu a se sekcí součinnosti s mnohonárodní divizí Jihozápad. Tito vojáci, zejména ve funkcích styčných důstojníků, působili v plánovacích skupinách, v odděleních logistické či ženijní podpory a zabezpečovali předávání úkolů a rozkazů vedoucích ke spolupráci se zahraničními partnery. Primární poslání příslušníků praporu spočívalo v zajištění bezpečných podmínek pro návrat utečenců ve svěřeném prostoru působení. K plnění toho úkolu byly konány

⁶⁴ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – SFOR*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky 18. 1.2 017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3707>

pravidelné hlídky, pozorování prostorů a objektů, odzbrojení a demobilizace jednotek zneprátelených stran. Zároveň byla rozvíjena intenzivní kooperace s místní samosprávou, mezinárodními úřady a nevládními organizacemi v prostoru odpovědnosti. 6. vrtulníková jednotka se dvěma vrtulníky MI – 17 tvořená devíti příslušníky létajícího a 13 členy zabezpečovacího personálu byla umístěna na kanadské základně ve městě Velika Kladuša. Zde zabezpečovali spolupráci s vojsky NATO v polních podmínkách, zajišťovali přepravní a rekognoskační lety, vysazování vzdušných a pozemních výsadků a v neposlední řadě také lety k přepravě a záchraně nemocných.

K zajištění činnosti jednotek v misi SFOR Česká vláda schválila finanční prostředky v celkové výši 1 488 477 000,- Kč vyčleněné zčásti ze státního rozpočtu a zčásti z rozpočtu Ministerstva obrany. Tato mírová operace byla uskutečňována v letech 1996 – 2004 a celkově se jí zúčastnilo na 6 300 příslušníků Armády České republiky.⁶⁵

8.1.4. KFOR – operace NATO “Joint Enterprise“ Kosovo

Na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 ze dne 10. června 1999 je stěžejním posláním mnohonárodních mírových sil KFOR přispívat k budování a ochraně bezpečného prostoru, jež dovolí demokratický vývoj země bez nutnosti budoucích zásahů mnohonárodních vojenských sil.⁶⁶ Jednotky Armády České republiky přispívají k plnění úkolů mise od roku 1999, kdy se stala stěžejní zabezpečovanou misí na Balkáně. V roce 2005 český kontingent na sebe převzal úlohu vedoucího státu ve složce Mnohonárodní brigády Střed. Lze konstatovat, že Česká republika tento významný úkol splnila na vynikající úrovni a se ctí. Na plnění tohoto poslání participovali zejména členové 7. a 8. kontingentu, který byl z jednotky 4. brigády rychlého nasazení. Za hlavní element kontingentu v této misi lze považovat mechanizovanou rotu, jež byla součástí Mnohonárodního úkolového uskupení Střed – MNTF (C). Ke stálým povinnostem dané

⁶⁵ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – SFOR*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky 18. 1.2 017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné

z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3707>

⁶⁶ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – KFOR*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky ,19.1.2017 [cit. 2017-01-19]. Dostupné

z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3709>

jednotky patřilo střežení a dozor nad situací v prostoru provincionální kosovo-srbské hranice, zajišťování bezpečnosti a ochrana menšin a kulturních památek ve svěřené oblasti. Ke stálému posláni praporu lze přiřadit taktéž přispívání k obnově důvěry mezi etnickými skupinami, monitorování činnosti Kosovského ochranného sboru a podílení se na jeho výcviku a taktéž pomoc příslušníkům mise OSN na území Kosova.⁶⁷

8.1.5. ISAF – Provinční rekonstrukční tým (PRT) Lógar, Afghánistán

Český Provinční rekonstrukční tým, jenž působil v období od března 2008 do konce ledna 2013 v oblasti Lógar v rámci mise NATO ISAF měl netradiční podobu, neboť byl složen nejen z vojáků – příslušníků Armády České republiky, ale také z civilních osob, převážně specialistů.⁶⁸ Těch tu působilo celkem 39 a to kupříkladu z oborů zemědělství, stavebního inženýrství či bezpečnosti. Cíle mise českých vojáků spočívaly zejména v těchto činnostech: aktivity související s budováním důvěry místních autorit i obyvatelstva, podpora rekonstrukční a humanitární činnosti, zajišťování bezpečnosti civilních expertů, podílení se na výcviku členů Afghánských národních sil (ANSF), zajištění bezpečnosti základny, monitorování a vyhodnocování vojenské a civilní situace a v neposlední řadě také podílení se na tvorbě projektů Rychlého dopadu, tzv. Quick Impact Projects, soustředěné především na oblast bezpečnosti, vzdělávání a zdravotnictví. Této mise se celkově zúčastnilo na 2 500 příslušníků Armády České republiky, přičemž až třetina vojáků v misi nepůsobila pouze jednou.⁶⁸

⁶⁷ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – KFOR*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky, 19.1.2017 [cit. 2017-01-19]. Dostupné

z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3709>

⁶⁸ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – ISAF PRT*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky, 22.7.2013 [cit. 2017-01-19]. Dostupné

z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=87307>

8.1.6. ISAF – Polní nemocnice a chemický odřad

Poslání této mise byla plněna v období od dubna 2007 do konce následujícího roku na mezinárodním letišti Kabul International Airport (KAIA) v Afghánistánu.⁶⁹ Prostor odpovědnosti se sestával z Kábulského letiště a přilehlého okolí, přičemž akční radius činil vzdálenost 10 km od základny. Prioritní poslání mise bylo zaměřeno zejména na tyto operační úkoly: zajišťovat zdravotnické zabezpečení vojákům Severoatlantické aliance působícím v místě dislokace jednotky, transport pacientů a péče o jejich zdravotní stav před strategickou evakuací, zabezpečovat preventivní a veterinární péči v prostoru nasazení a taktéž participovat na vzdělávání a výchově afghánských bezpečnostních sil a zdravotnických pracovníků. Na plnění těchto úkolů se podíleli převážně příslušníci polní nemocnice, avšak byly zde plněny i dílčí úkoly jinými profesionály z řad Armády České republiky. Protichemický odřad v počtu 13 osob zastával plnění odborných úkolů z oblasti chemického zabezpečení ve prospěch mezinárodního velitelství ISAF v Kábulu. Tato činnost spočívala ve vyhodnocování radiační, chemické a biologické situace v operačním prostoru včetně odběru a vyhodnocování vzorků. O plnění tohoto poslání se zasloužili chemičtí specialisté z 311. praporu radiační chemické a biologické ochrany v Liberci. Skupina Operational Mentoring Liaison Team (OMLT) tvořená piloty a techniky přerovské vrtulníkové základny cvičila afghánské vojáky v pilotáži a především v technické údržbě vrtulníků Mi-17 a Mi-24, jež Česká republika darovala vládě Afghánistánu. Nelze opomenout ani příslušníky meteorologické skupiny, 2 příslušníky řízení letového provozu a 3 osoby z Vojenské policie, kteří svou prací taktéž přispěli ke splnění operačních úkolů.⁷⁰

⁶⁹ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – ISAF Polní nemocnice*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky, 22.12.2008 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=12573>

⁷⁰ Armáda České republiky. *Zahraniční mise – ISAF Polní nemocnice*. [online]. © Ministerstvo obrany České republiky, 22.12.2008 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=12573>

8.2. Současné zahraniční operace

Ozbrojené síly České republiky jsou členy mnoha mezinárodních organizací, jejichž posláním je podílení se na tvorbě a zachování mezinárodního míru. Z těchto členství vyplývají práva i povinnosti, mezi nimiž je významnou součástí i účast na zahraničních operacích. Dle nepsaného pravidla platí, že čím více operací se člen NATO zúčastní, tím lepší bude mít postavení mezi ostatními. Česká republika i přes to, že nemá velký finanční rámec pro účast na zahraničních operacích, si zajistila velmi dobré renomé mezi ostatními členy NATO, neboť schopnosti českých a i slovenských vojáků jsou oproti jiným velmi univerzální. V níže uvedené tabulce je možné vyčíst současné zahraniční operace.

Tabulka č. 4: Přehled současných zahraničních operací Armády České republiky

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Úkol a místo operace
1.	Úkolové uskupení v misi Resolute Support Mission	230	Organizační zastřešení a logistické zabezpečení všech českých jednotek na území Afghánistánu.
	Výcviková mise		Afghánistán
2.	Afghánistán Parwan 7. SR BAF RSM	168	Provádění bezpečnostních opatření a zamezení nepřátelským aktivitám proti základně Bagram.
	Rozhodná podpora		Afghánistán
3.	KFOR - 4. ÚU HQ KFOR	8	Podílení se na tvorbě a udržování bezpečného prostředí a demokratického vývoje.
	Mírová operace		Kosovo
4.	EU NAVFOR Atalanta	3	Ochrana plavidel Světového potravinového programu (WFP) a potírání aktů pirátství.
	Námořní operace EU		Somálsko

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Úkol a místo operace
5.	MFO - Multinational Force and Observers	18	Dohled nad dodržováním bezpečnostních podmínek mírové dohody mezi Egyptem a Izraelem.
	Mírová operace		Sinaj
6.	EUFOR - Althea	2	Zachování bezpečí a míru, pomoc k větší evropské integraci a k potírání korupce a organizovaného zločinu.
	Mírová operace		Bosna a Hercegovina
7.	EUTM - Mali		Pomoc při výstavbě a výcviku malijské Armády, zvyšování její schopnosti čelit útokům islamistických radikálů a zachování suverenity a teritoriální integrity země.
	Výcviková mise		Mali
8.	MINUSMA	2	Zajištění bezpečnosti a tvorba podmínek pro další humanitární a politickou asistenci malijské vládě.
	Stabilizační mise OSN		Mali
9.	EUNAVFOR - Med	4	Kontrola a zadržování plavidel převaděčů v mezinárodních vodách, úkol je součástí komplexní reakce EU na problém migrace z afrického kontinentu do Evropy.
	Vojenská operace		Středomoří
10.	UNDOF	3	Udržení míru mezi Izraelem a Sýrií.
	Mírová operace		Izrael a Sýrie
11.	LPT - letecký poradní tým	30	Poradní činnost při výcviku pozemního a létajícího personálu iráckých vzdušných sil na letounech L-159 ALCA.
	Výcviková mise		Irák

	Název zahraniční operace	Počet vojáků	Úkol a místo operace
12.	VJChV - I	12	Poradní a mentorovací činnost při výcviku specialistů chemického vojska irácké Armády v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení.
	Výcviková mise		Irák
13.	PCHT - polní chirurgický tým		Zdravotnická podpora a péče o příslušníky koaličních a iráckých ozbrojených sil.
	Mírová operace		Irák
14.	Ostatní mise pod mandáty EU, OSN či OBSE	7	

Zdroj: Vlastní zpracování excel, Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>⁷¹

8.2.1. Popis vybrané ZO – Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission

V červnu 2010 byl do prostoru Kábulského mezinárodního letiště vyslán první kontingent nesoucí název Úkolové uskupení AČR ISAF. Tato mise byla ke konci roku 2014 ukončena a úkoly nové výcvikové mise zahájené v lednu 2015 jsou plněny v rámci Resolute Support Mission (RSM). Tato mise je v současnosti operací s nejrozsáhlejším spektrem činností a největším počtem vyslaných vojáků v rámci jednotky a to v počtu 254.⁷²

V současném kontingentu Úkolového uskupení je organizováno šest funkčně odlišných prvků. **Velitelství 13. Úkolového uskupení AČR RSM** je operačně nasazeno v prostoru základny Hamid Karzai International Airport (HKIA), zde je zbudováno vlastní

⁷¹ Aktuální mise. *Zahraniční mise* [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

⁷² Armáda České republiky. *Aktuální mise – Úkolové uskupení AČR RSM*. [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 5.1.2017 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

zabezpečení zajišťující plnění úkolů na požadované úrovni ve prospěch všech jednotek působících na území Afghánistánu. Jednotka zajišťuje především administrativní a logistické zabezpečení a koordinaci zdravotnických služeb. V rámci logistické podpory jde především o akviziční činnost v místě dislokace, zabezpečování dopravy materiálu a osob, skladování materiálu a servis a opravy materiálu, se kterým jednotka hospodáří. Významnou skupinu tvoří specialisté zajišťující finanční a právní službu, neboť bez těchto specialistů nelze uskutečnit žádné nákupy materiálu ani uzavření smluv v místě nasazení. Součástí jednotky je výjezdová skupina Vojenské policie, která se podílí na ochraně osob při výjezdu mimo prostory základny, např. na pravidelné briefingy velitele konané na mezinárodním velitelství (Headquarters – HQ) v centru Kábulu. **Strážní rota Bagram Air Field** (SR BAF) dislokovaná v provincii Parwan provádí bezpečnostní opatření ve svěřeném prostoru nasazení s úkolem minimalizovat nepřátelské aktivity proti základně. V prostoru letiště působí jednotka **Leteckého poradního týmu** (Air Advisory Team – AAT), jejichž posláním je výcvik, poradenství a výuka pilotů a letecké obsluhy z řad vzdušných sil Afghánské národní Armády. Součástí výuky jsou taktéž monitorovací lety v česko-afghánském složení konané každý den a to na vrtulnicích Mi-17 a Mi-24. **Polní chirurgický tým** (PCHT) začleněný do americké vojenské nemocnice vykonává odbornou činnost ve specializacích anesteziologie, resuscitativní chirurgie, pooperační péče a zdravotnického odsunu v prostoru základny. Specializovaní členové kontingentu jsou zařazeni na funkcích v mezinárodních štábech na různých stupních velitelství RS v Kábulu i Bagramu, kde plní operační úkoly ve spolupráci se zahraničními partnery.⁷³

8.3. Počty VZP v zahraničních operacích

Rozpočty jsou důvodem, proč vlády evropských zemí čím dál tím méně chtějí nasazovat své vojáky v zahraničních operacích. Podle informací Evropské obranné agentury bylo v roce 2012 v operacích OSN, NATO, EU a na národní bázi nasazeno 49 550 vojáků (z celkového počtu vojáků 1 453 000 vojáků, tj. 3,4%, přičemž o 4 roky dříve v roce 2008

⁷³ Armáda České republiky. *Aktuální mise – Úkolové uskupení AČR RSM*. [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 5.1.2017 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

to bylo ještě 80 177 (z celkového počtu 1 808 707 vojáků, tj. 4,5%).⁷⁴ Proto je tato podkapitola věnována počtu osob, které působily v daný rok v zahraničních operacích. v následující tabulce a grafu je rovněž patrné, jaký podíl z celkového počtu vojáků z povolání Armády České republiky se operací účastnil. Přičemž, jak je zřejmé z tabulky, Armáda České republiky nasazuje vojáky v mnohem větším procentuálním zastoupení než jsou výše zmíněné hodnoty. V roce 2012 se zahraniční operace zúčastnilo 9,5% vojáků z povolání a v roce 2008 to bylo dokonce 12,5% z celkového početního stavu AČR. Z těchto informací je zřejmé, že Česká republika plní své závazky na více než 200% oproti průměrným hodnotám ostatních Armád. Což je jedním z důvodů, proč má Armáda České republiky, jakožto člen těchto mezinárodních organizací, své místo a naši vojáci jsou mezi ostatními zúčastněnými Armádami vysoce ceněni.

Tabulka č. 5: Počty VZP působící v zahraniční operaci v letech 2007 – 2015

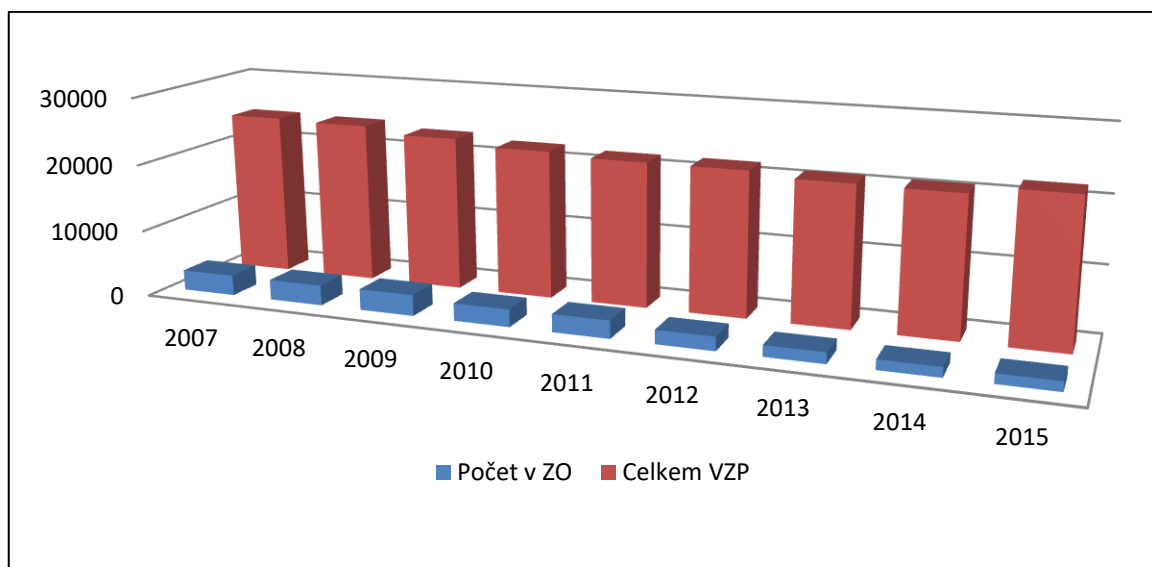
Počty vojáků z povolání účastnící se zahraniční operace			
	Celkem VZP	Počet v ZO	% VZP v ZO
2007	24 334	3 036	12,5
2008	24 103	3 017	12,5
2009	23 136	3 138	13,6
2010	22 261	2 602	11,7
2011	21 751	2 652	12,2
2012	21 733	2 065	9,5
2013	21 011	1 638	7,8
2014	20 864	1 473	7,1
2015	21 970	1 436	6,5

Zdroj. Vlastní zpracování. Interní informace MO – Statistické ročenky 2005 - 2016.⁷⁵

⁷⁴ *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Charles University in Prague, Karolinum Press, 1. 11. 2015 [cit. 2017-01-21]. Dostupné

z: [HTTPS://BOOKS.GOOGLE.CZ/BOOKS?ID=ZAKQCWAAQBAJ&PG=PA34&LPG=PA34&DQ=PO%C4%8DTY+VOJ%C3%A1K%C5%AF+V+ZAHRANI%C4%8DN%C3%ADCH+OPERAC%C3%AD&SOURCE=BL&OTS=ODVQJGUGJM&SIG=CJ5Y5UVZVAJGHRYAKVIFPIC56A0&HL=CS&SA=X&VED=0AHUKewIF3PWWKO_ZAHUSEJOKHCRLBQY4CHDOAQHC MAC#V=ONEPAGE&Q&F=FALSE](https://books.google.cz/books?id=ZAKQCWAAQBAJ&pg=PA34&lpg=PA34&dq=PO%C4%8DTY+VOJ%C3%A1K%C5%AF+V+ZAHRANI%C4%8DN%C3%ADCH+OPERAC%C3%AD&source=BL&ots=ODVQJGUGJM&sig=CJ5Y5UVZVAJGHRYAKVIFPIC56A0&hl=CS&sa=X&ved=0AHUKewIF3PWWKO_ZAHUSEJOKHCRLBQY4CHDOAQHC MAC#v=ONEPAGE&q&f=false)

⁷⁵ KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ A STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. STATISTICKÁ ROČENKA 2005. MO AVIS PRAHA, 2006.

Graf 3: Zobrazení celkového počtu VZP a VZP působících v zahraniční operaci v letech 2007 – 2015

Zdroj. Vlastní zpracování. Interní informace MO - Statistické ročenky 2007 - 2016.⁷⁶

8.3.1. Počty vojáků v zahraniční operaci z genderového pohledu

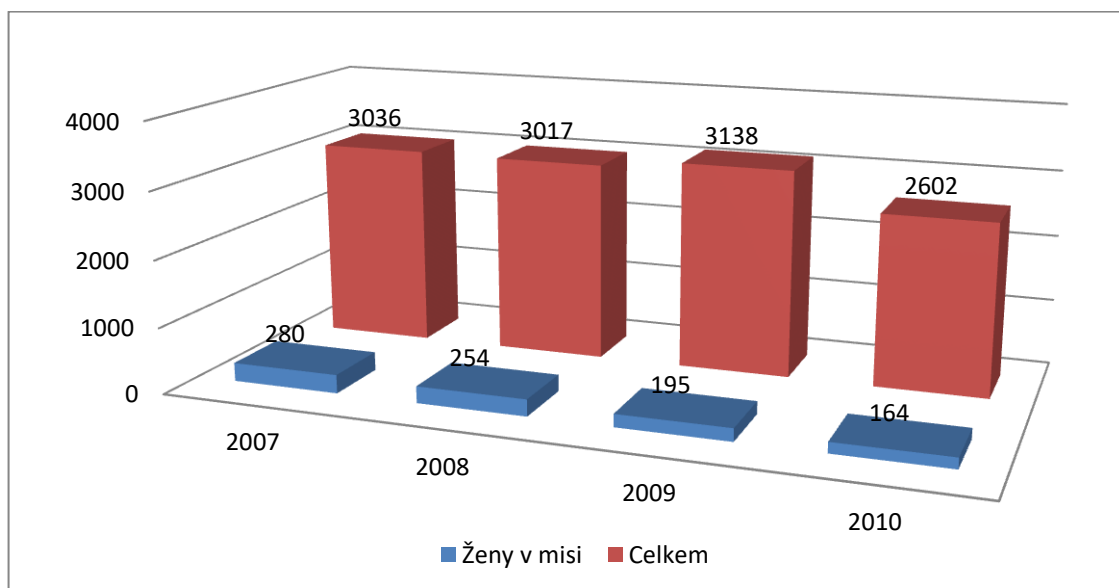
Tabulka 6 Počty vojáků v zahraničních operacích z genderového pohledu v letech 2007 – 2010

Počty vojáků v zahraničních operacích z genderového pohledu			
Rok	Počet žen v ZO	Celkem VZP v ZO	% žen v ZO
2007	280	3 036	9,2
2008	254	3 017	8,4
2009	195	3 138	6,2
2010	164	2 602	6,3

Zdroj. Vlastní zpracování. Interní informace MO - Statistické ročenky 2007 – 2010⁷⁷

⁷⁶ KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ A STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. STATISTICKÁ ROČENKA 2007. MO AVIS PRAHA, 2008.

⁷⁷ KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ A STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2007*. MO AVIS Praha, 2008.

Graf 4: Zobrazení celkového počtu VZP a VZP působících v zahraniční operaci v letech 2007 – 2015

Zdroj. Vlastní zpracování. Interní informace MO - Statistické ročenky 2007 - 2010.⁷⁸

Ve výše uvedené tabulce a grafu je znázorněn počet žen, které se v jednotlivých letech účastnily zahraniční operace. v průběhu sledovaného období se jejich počet neustále snižoval, až poklesl o jednu třetinu. Tento fakt je způsoben i faktorem snížení celkového počtu vojáků v misích. Tento gendrový pohled je zde zachycen pouze za období čtyř let, neboť Ministerstvo obrany tuto stránku personální statistiky v dalších letech již nevedlo a ucelené informace nejsou dostupné. Rovněž statistické personální ročenky je již neuvádějí.

Současná česká bezpečnostní strategie stále opakuje hlavní argumenty dokumentů NATO a EU. Zdůrazňuje fakt, že ozbrojené síly České republiky musejí být plně profesionální, technologicky zdatné, mobilní a flexibilní, aby byly schopny se zapojit do operací mimo území státu.⁷⁹ Vojenská strategie upřesňuje tento požadavek v tom smyslu, že země má být

⁷⁸ KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ A STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2007*. MO AVIS Praha, 2008.

⁷⁹ Bezpečnostní strategie 2015 (čl. 31). KOLEKTIV AUTORŮ POD VEDENÍM MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Úřad vlády České republiky* [online]. Praha: ©

připravena účastnit se až tří souběžných operací, a to brigádním uskupením na dobu šesti měsíců bez rotace, uskupením o velikosti praporu vyslaným na dobu neurčitou s šestiměsíční rotací, rotním úkolovým uskupením s rotací po šesti měsících, popřípadě příspěvkem do velikosti praporu v unijních nebo aliančních silách rychlé reakce.⁸⁰

Závěrem této kapitoly lze konstatovat, že Armáda České republiky je schopna plnit své závazky plynoucí z členství v mezinárodních organizacích zabývajících se bezpečnostními tématy. Vojáci AČR si při působení v zahraničních operacích vydobyli dobré jméno jako vojáci dobře vycvičení, připraveni profesionálně plnit zadané úkoly a působící mnohdy ve větším procentuálním počtu z ohledu velikosti ozbrojených sil než vojáci ostatních Armád.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

⁸⁰ Vojenská strategie 2008 (čl. 13). *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Praha: ©Ministerstvo obrany České republiky, 2008 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/images/Bilakniha/CSD/2008%20Vojenska%20strategie%20CR.pdf>

9. EKONOMICKÁ ČÁST

9.1. Ekonomická stránka zahraničních operací – příplatek za službu v zahraničí

V této kapitole bude řešen příplatek za službu konanou v zahraničí, nebo-li odměňování za účast v zahraniční operaci. Bude prozkoumána a popsána metodika výpočtu této složky platu před novelou zákona 221/1999 Sb. v roce 2015 a po ní. Následně bude provedeno porovnání výše peněžních prostředků, které byly vynaloženy na výplatu Příplatku v jiné než české měně za jednotku ISAF KAIA, jež působila na letišti v Kábulu v Afghánistánu za rok 2014 a Příplatku za službu v zahraničí jednotky Resolut Support za rok 2016 (jedná se stále o tutéž jednotku, došlo pouze ke změně názvu).

9.2. Zvláštní příplatek v jiné než české měně – platná legislativa do změny v roce 2015

9.2.1. Zákon 221/1999 Sb.

Zákon 221/1999 Sb. s účinností k 1. 12. 1999 řeší službu v zahraničí v hlavě VI v paragrafu 40.⁸¹

Zvláštnosti průběhu služby v zahraničí se vztahují na vojáky, kteří konají službu v jednotkách mnohonárodních ozbrojených sil. Taktéž na jiné vojáky působící v zahraničí, pokud nestanoví mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána jinak. v případě, že je voják vyslán do zahraniční operace, ho lze povolát do služebního poměru i na dobu kratší než jsou 2 roky.⁸² Voják je do služby v zahraničí vyslán ministrem nebo služebním orgánem, který k tomu ministr zmocnil. Službu v zahraničí vykonává voják dle potřeby

⁸¹ Ust. § 40 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

⁸² Ust. § 40 odst. 1 a 2 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

v hodnosti a ve služebním zařazení v souladu s podmínkami, které stanovují mezinárodní smlouvy, jimiž je stát vázán.⁸³

V novele zákona 221/1999 Sb. ve znění zákona 272/2009 Sb. s účinností k 1. 10. 2009 byla definována zahraniční operace.

Zahraňní operace

Zahraňní operací rozumíme výkon služby mimo území České republiky, během tohoto období voják plní úlohy ozbrojených sil. Voják plní služební povinnosti individuálně nebo dle zařazení v úkolovém uskupení.⁸⁴

Úkolovým uskupením je chápáno dočasné uskupení vojenských útvarů, jednotek, jejich prvků nebo jednotlivých vojáků pod velením stanoveného velitele. Toto uskupení je sestaveno za účelem provedení konkrétní operace nebo splnění stanoveného úkolu a které není postaveno na stálé organizační struktuře. Velitel je v postavení vůči vojákům úkolového uskupení jako služební orgán. Velitel úkolového uskupení není povinen používat ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitém odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě v případě, že to podmínky zahraniční operace vyžadují. Jsou-li odlišné poměry nebo zvyklosti v místě zahraniční operace, velitel úkolového uskupení má právo stanovit vojákovi přiměřená omezení. Dále je povinen zabezpečit vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a oddech a určit místo odpočinku v době, po kterou jsou stanoveny ztížené podmínky výkonu služby a doby odpočinku.

Dovolená a služební volno se poskytují pouze tehdy, umožňují-li to podmínky zahraniční operace.⁸⁵

⁸³ Ust. § 40 odst. 3 a 4 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221/zneni-0#cast2>

⁸⁴ Ust. § 40a odst. 1 a 2 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-272>

⁸⁵ Ust. § 40a odst. 3,4 a 5 Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-272>

9.2.2. Normativní výnos Ministerstva obrany 30/2012 Výplata platu vojáků z povolání vyslaných do zahraniční operace

Vedoucí organizačního celku rezortu Ministerstva obrany, u kterého je služebně zařazen voják z povolání, jenž se vysílá do zahraniční operace, je povinen:

- a) oznámit vojákovi výši platu, především zvláštního příplatku v jiné než české měně včetně zdůvodnění nejpozději 15 dnů před odjezdem do zahraniční operace;
- b) vydat vojákovi písemný doklad o přiznané výši zvláštního příplatku z Informačního systému o službě;
- c) seznámit vojáka s možností bezhotovostní výplaty zvláštního příplatku a převzít žádost o jeho výplatu;
- d) zaslat obratem kopii žádosti o výplatu zvláštního příplatku veliteli úkolového uskupení.

Ředitel Společného operačního centra neprodleně informuje ředitele sekce personálního ředitele Ministerstva obrany o výši zvláštního příplatku, kterou stanovil ministr obrany na základě návrhů služebních orgánů podle čl. 18 RMO č. 44/2006 Věstníku *Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání*.⁸⁶

Vysvětlivky k tabulce č. 7 Žádost o výplatu zvláštního příplatku v jiné než české měně

*) Uvedená částka se určuje na celé desítky (např. 260 USD nebo 500 USD apod.)

***) Je-li uvedená částka vyšší, než je nároková částka vzhledem k době služby vojáka v zahraniční operaci, nebo vzhledem k tomu, že vojákovi nepostačuje bezhotovostně poskytovaný plat k pokrytí srážek z platu, vyplatí se v hotovosti alikvotní částka k požadované výši, popř. se nevyplatí žádná částka v hotovosti.

⁸⁶ Normativní výnos Ministerstva obrany č. 30/2012 Výplata platu vojáků z povolání vyslaných do zahraniční operace. Praha, 2012

Tabulka č. 7: Žádost o výplatu zvláštního příplatku v jiné než české měně (Vzor)

Ž Á D O S T			
o výplatu zvláštního příplatku v jiné než české měně			
<i>Hodnost, titul, jméno a příjmení žadatele</i>			
<i>Datum a místo narození</i>		<i>Osobní číslo</i>	
<i>Organizační celek rezortu Ministerstva obrany (krycí číslo a místo)</i>			
<i>Regionální finanční odbor</i>			
<i>Zvláštní příplatek v jiné než české měně</i>			
<i>Žádám celý zvláštní příplatek v jiné než české měně, kromě uvedených částek, poukázat na účet:</i>			
1.	<i>Za první kalendářní měsíc, ve kterém mi tento příplatek náleží, vyplatit v hotovosti ve výši*)</i>	**)	
2.	<i>Za každý další kalendářní měsíc, ve kterém mi tento příplatek náleží, s výjimkou posledního kalendářního měsíce vyplatit v hotovosti ve výši*)</i>	**)	
<i>Účet je veden na jméno a příjmení</i>			
<i>Název poskytovatele platebního styku (peněžního ústavu) a adresa pobočky (město a ulice)</i>			
<i>Číslo účtu</i>		<i>Směrový kód banky</i>	
<i>Variabilní symbol</i>		<i>Specifický symbol</i>	
<i>Číslo účtu v mezinárodním formátu (IBAN)</i>			
<i>Kódové označení banky (BIC)</i>			
<i>Místo, den, měsíc, rok</i>		<i>Potvrzuji vlastnoručním podpisem pravdivost uvedených údajů. Podpis žadatele</i>	

**Tabulka č. 8: Výplatní listina k výplatě zvláštního příplatku v jiné než české měně v hotovosti
(vzor)**

IC: A49	Ekonomická sekce Ministerstva	GORDIC software	30.8.2007 11:50
8	obrany - centrální účtárna Praha		
UCS:	HFÚ CÚ	P D M	PDMMVYP1 020820071517

A498	Ekonomická sekce Ministerstva obrany – centrální účtárna Praha	GORDIC software	30.8.2007 11:50
HFÚ CÚ		P D M	PDMMVYP1 020820071517

Výplata příplatku v jiné než české měně v hotovosti za období za NKS-sec: YYYY

název zahraniční operace

Osobní číslo	Hodnost	Jméno a příjmení	Prac_NKS_prim	Měna	Částka v měně	Částka v CZK	Podpis*

Rekapitulace

RFO	NKS_prim	NKS_sec	Počet	Měna	Částka v měně	Pevný kurz	Částka v CZK

VS: XXXXXXXY

Vyhotovil

(vyhotovila):

Schválil (schválila):

Vyplatil (vyplatila):

Vysvětlivky k tabulce č.8 Výplatní listina k výplatě zvláštního příplatku v jiné než české měně v hotovosti:

1. NKS_sec – sekundární nákladové středisko (nákladové středisko úkolového uskupení).
2. NKS_prim – primární nákladové středisko.
3. RFO – regionální finanční odbor.
4. Prac_NKS_prim – pracoviště primárního nákladového střediska.
5. VS – variabilní symbol.
6. XXXX – první čtyři znaky primárního nákladového střediska.
7. YYYY – první čtyři znaky nákladového střediska úkolového uskupení.

*) Podpis vojáka, který přebírá uvedenou část zvláštního příplatku v jiné než české měně v hotovosti. Na originál, který zasílá ředitel regionálního finančního odboru příslušnému vedoucímu organizačního celku, uvede ředitel regionálního finančního odboru: „Částky byly převedeny na účet regionálního finančního odboru, který finančně zabezpečuje úkolové uskupení.“⁸⁷

9.2.3. Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání

čl. 16. Vojákem, kterému přísluší příplatek v jiné než české měně, se rozumí zejména voják, který je služebně zařazen v jednotce mnohonárodních sil nebo je k ní odvelen, popř. voják, který plní úkoly v pozorovatelských a jiných funkcích v operacích mezinárodních vládních organizací v zahraničí.⁸⁸

čl. 17. Výše příplatku v jiné než české měně se stanovuje takto:

a) vojákovi, který je zařazen v hodnostním sboru:

- 1) mužstva a poddůstojníků 2 100 amerických dolarů (USD),
- 2) praporčíků 2 600 USD,
- 3) nižších důstojníků 3 000 USD,
- 4) vyšších důstojníků a generálů 3 500 USD;

b) vojákovi, který je nasazen na území s výskytem:

- 1) závažných zdravotních rizik, se příplatek podle odst. a) zvyšuje až o 300 USD,
- 2) velmi závažných zdravotních rizik, se příplatek podle odst. a) zvyšuje až o 500 USD.

čl. 17a. Vojákovi, který je vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru operace, se příplatek v jiné než české měně stanovuje takto:

a) je-li zařazen v hodnostním sboru:

- 1) mužstva a poddůstojníků 2 100 USD,
- 2) praporčíků 2 600 USD,
- 3) nižších důstojníků 3 000 USD,

⁸⁷ Normativní výnos Ministerstva obrany č. 30/2012 *Výplata platu vojáků z povolání vyslaných do zahraniční operace*. Praha, 2012

⁸⁸ *Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání*. Praha, 2006

4) vyšších důstojníků a generálů 3 500 USD;

b) je-li vystaven stresu z boje a nasazen na území s výskytem:

1) závažných zdravotních rizik, se příplatek podle odst. a) zvyšuje až o 700 USD,

2) velmi závažných zdravotních rizik, se příplatek podle odst. a) zvyšuje až o 1 000 USD.

čl. 17b. v závislosti na míře ohrožení života se vojákovi podle čl. 17a příplatek zvyšuje až o 3 000 USD.⁸⁹

čl. 18. Návrh na zvýšení příplatku podle čl. 17 odst. b), čl. 17a odst. b) a čl. 17b předkládá ministrovi obrany náčelník Generálního štábu Armády České republiky v součinnosti se státním tajemníkem Ministerstva obrany na základě komplexního zhodnocení působení vojáků v jednotce mnohonárodních sil nebo v operaci mezinárodních vládních organizací v zahraničí. Stupeň zdravotního rizika a stresu z boje určuje hlavní hygienik Armády České republiky podle konkrétních podmínek.

čl. 19. Místo vyplácení příplatků v USD může náčelník Generálního štábu Armády České republiky povolit vyplácení příplatků v rovnocenné výši v eurech u celé jednotky, a to za podmínky, že tak rozhodne před jejím vysláním do zahraničí.

čl. 20. Příplatek v jiné než české měně přísluší vojákovi ode dne opuštění území České republiky nebo místa, v němž je dislokováno zahraniční pracoviště, ze kterého je voják odvelen, do dne návratu na území České republiky nebo na místo, v němž je dislokováno zahraniční pracoviště. Příplatek vojákovi přísluší i po dobu, po kterou se mu poskytuje náhrada ve výši platu, zdržuje-li se mimo území České republiky, a po dobu, která se považuje za dobu výkonu služby pro nárok na plat.

čl. 21. Příplatek v jiné než české měně náleží za kalendářní dny a zaokrouhluje se na celé jednotky stanovené měny směrem nahoru.

čl. 22. Sníží-li se vojákovi plat z důvodu vykonání kázeňského trestu nebo se zkrátí z důvodu dočasného zproštění výkonu služby, úměrně se sníží (zkrátí) složky platu v české i jiné než české měně.

čl. 23. Má-li voják nárok na nesnížený plat, příplatek v jiné než české měně se pro posouzení výše jeho platu přepočítává na českou měnu.

⁸⁹ Rozkaz ministra obrany 44/2006 *Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání*. Praha, 2006

čl. 24. Pro přepočtení příplatku v jiné než české měně se použije kurz české koruny, který vyhlásila Česká národní banka k prvnímu dni v kalendářním měsíci, za který příplatek v jiné než české měně vojákovi přísluší.

čl. 25. Žádá-li voják vyplatit část příplatku v jiné než české měně bezhotovostně, musí tak učinit ještě před opuštěním území České republiky nebo zahraničního pracoviště. Bezhotovostní způsob výplaty příplatku se realizuje podle zvláštního vnitřního předpisu.⁹⁰

Následující část se věnuje vývoji kurzu amerického dolaru k české koruně v posledních pěti letech při účinnosti této legislativy. Je zde zpracována tabulka i graf, kde je vývoj kurzu zachycen, přičemž nejnižší směnný kurz vyhlášený Českou národní bankou za toto období byl pouhých 16,779 Kč a nejvyšší v hodnotě 25,563 Kč.

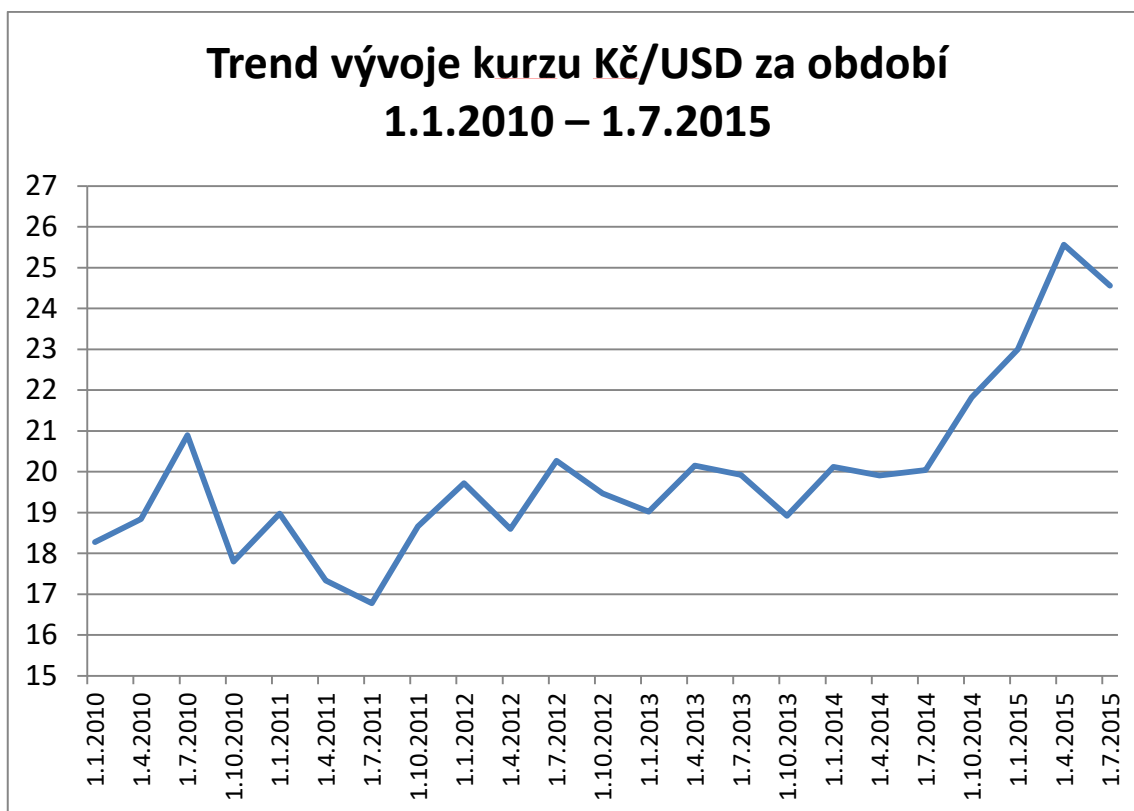
Tabulka č. 9: Směnný kurz amerického dolaru k české koruně v období 1.1.2010-1.7.2015

Kurz USD čtvrtletně za období 1.1.2010 - 1.7.2015					
Datum	Kč/USD	Datum	Kč/USD	Datum	Kč/USD
1.1.2010	18,275	1.1.2012	19,718	1.1.2014	20,12
1.4.2010	18,843	1.4.2012	18,597	1.4.2014	19,906
1.7.2010	20,894	1.7.2012	20,272	1.7.2014	20,039
1.10.2010	17,8	1.10.2012	19,47	1.10.2014	21,82
1.1.2011	18,972	1.1.2013	19,023	1.1.2015	23,001
1.4.2011	17,338	1.4.2013	20,153	1.4.2015	25,563
1.7.2011	16,779	1.7.2013	19,925	1.7.2015	24,557
1.10.2011	18,665	1.10.2013	18,922		

Zdroj. Vlastní zpracování. Dostupné z <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/>⁹¹

⁹⁰ Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání. Praha, 2006

⁹¹ USD americký dolar, historie kurzů měn. Kurzy.cz [online]. Kurzy.cz, ©2000-2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&KM=USD&D1>

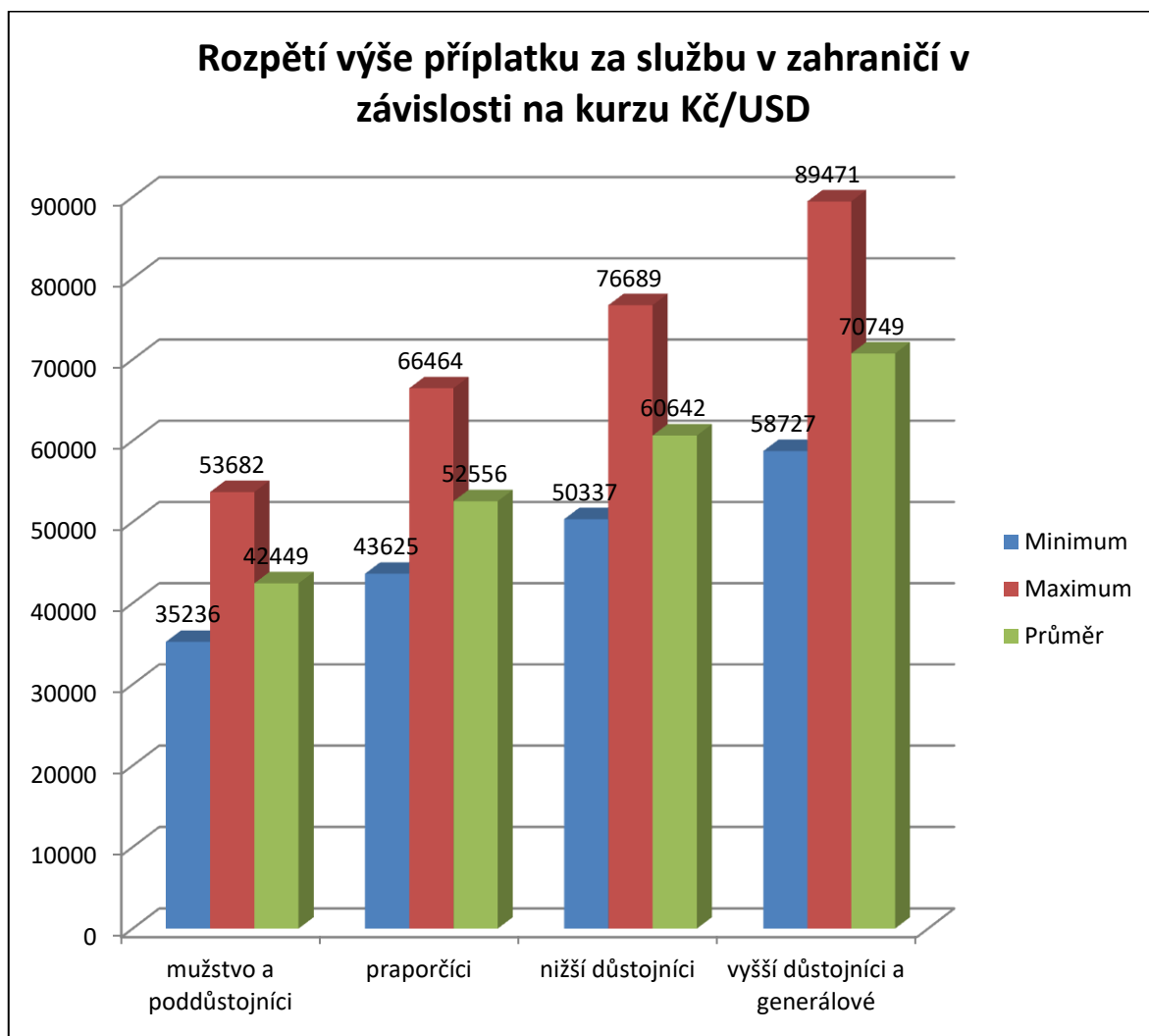
Graf 5: Zachycení trendu vývoje směnného kurzu amerického dolaru k české koruně v období 1.1.2010-1.7.2015

Zdroj. Vlastní zpracování. Dostupné z <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/>⁹²

Dále je zpracován graf, jenž zachycuje Příplatek za službu konanou v zahraničí. Je selektován po hodnotních sborech a přepočítán na české koruny při nejnižším, průměrném a nejvyšším směnném kurzu za sledované období. Tento graf je zpracován, aby bylo patrné, v rozmezí jakých hodnot se výše základní sazby příplatku mohla pohybovat. Tímto jsem chtěla poukázat na to, že docházelo k situacím, kdy byl voják za stejnou práci zcela jinak odměňován a to vzhledem k vývoji kurzu. v grafu jsou zachyceny základní výše příplatku dle článku **17 Rozkazu ministra obrany číslo 44/2006**, přičemž tento příplatek je pak navyšován dle článku 17a) a 17b) RMO č. 44/2006 a to s ohledem na místo výkonu operace, zdravotní rizika a riziko ohrožení života a taktéž na výkon systemizovaného místa daným vojákem z povolání. Nejen, že se tento způsob odměňování může zdát

⁹² USD americký dolar, historie kurzů měn. *Kurzycz* [online]. Kurzy.cz, ©2000-2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&KM=USD&D1>

nespravedlivý, ale činil i obtíže při plánování finančních prostředků na platy vojáků vyslaných do zahraniční operace.

Graf 6: Rozpětí výše příplatku dle čl. 17 RMO 44/2006 v závislosti na směnném kurzu.

Zdroj. Vlastní zpracování. Vnitřní dokument MO.⁹³ Dostupné z <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/>⁹⁴

⁹³ Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání. Praha, 2006

⁹⁴ USD americký dolar, historie kurzů měn. Kurzy.cz [online]. Kurzy.cz, ©2000-2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&KM=USD&D1>

Tabulka č. 10: Příplatek za službu konanou v zahraničí v operaci ISAF KAIA v Afghánistánu

Příspěvek za službu v zahraničí v operaci ISAF za rok 2014 (v tis. Kč)	
Úkolové uskupení speciálních sil (obnova bojeschopnosti)	27 137
Úkolové uskupení AČR ISAF (jednotka NSE a velitelství)	74 901
Jednotka AAT Úkolové uskupení AČR ISAF	48 452
Zastoupení ve velitelských strukturách Úkolové uskupení AČR ISAF	26 677
Jednotka NIC Úkolové uskupení AČR ISAF	5 538
Jednotka PCHT Úkolové uskupení AČR ISAF	17 097
Jednotka Strážní rota BAF Úkolové uskupení AČR ISAF	239 935
Celkem	439 737

Zdroj. Vlastní zpracování. Interní informace ze SOC-MO.

Příplatek za službu v zahraničí vyplacený za rok 2014 u jednotky ISAF, působící v Afghánistánu, nebyl vybrán náhodně. A to z toho důvodu, aby bylo možné porovnat výši tohoto příspěvku před legislativní změnou a po ní. Tato mise byla zabezpečována jak v letech 2014, tak i v roce 2016 v obdobné struktuře a početním obsazení, což umožňuje porovnání nákladů této výdajové položky.

V roce 2014 byla průměrná výše směnného kurzu za americký dolar 20,472 Kč, lze tedy předpokládat, že na výplatu tohoto příplatku bylo vynaloženo přibližně 21 480 (v tis. USD). Pro porovnání a opětovné poukázání na velký vliv kurzu na výplatu v korunách českých jsem zvolila rok 2011, kdy byl průměrný směnný kurz ve výši 17,936 Kč. Lze se tedy domnívat, že celkové vynaložené náklady oscilovaly okolo hodnoty 385 264 (v tis. Kč). Pro Ministerstvo obrany to znamenalo nižší mandatorní výdaje, avšak pro vojáky plnící úkoly v dané operaci plat nižší přibližně o 12,4%, což není zanedbatelná výše.

Nezávažnější důvody, jež vedly k legislativní změně výplaty Příplatku za službu konanou v zahraničí:

- 1) nemožnost přesného plánování prostředků na výdajovou položku příplatku;
- 2) nespravedlnost pro vojáky sloužící v zahraničních operacích;
- 3) každoměsíční přepočítání výše vyplácených příspěvků;
- 4) výše příspěvku byla stanovena za časové období jednoho měsíce, avšak den zahájení a ukončení působení v zahraniční operaci zpravidla nejsou k prvnímu a poslednímu dni v kalendářním měsíci, a proto docházelo k neustálému přepočítávání poměrné části příplatku dle počtu odsloužených dnů v daném měsíci.

Tabulka č. 11: Výše stanovení příplatků v jiné než české měně na měsíc červen 2015 pro zahraniční operaci ISAF (poslední měsíc před legislativní změnou)

Stanovení příplatků v jiné než české měně k 1. 6. 2015				
V souladu s RMO č. 44/2006 Věstníku, vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání, stanovil MO příplatky v jiné než české měně takto:				
Zahraníční operace ISAF Afghánistán	Čl.17a, odst. b) RMO č.44/2006	Čl.17b RMO č.44/2006	Celkem příspěvek v USD dle čl. 17a odst. b) + 17b měsíční	Přepočet na Kč
Úkolové uskupení AČR RS - Velitelství	1 000	2 000	3 000	75 261
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka NSE	1 000	2 000	3 000	75 261
Jednotka ochrany a doprovodů 1)		2 500	3 500	87 805
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka CZE NIC	1 000	2 700	3 700	92 822
Úkolové uskupení AČR RS - Polní chirurgický tým	1 000	2 000	3 000	75 261
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka AAT Kábul - nelétající personál	1 000	2 000	3 000	75 261
Výkonní vojenští letci 1) a Vojenský obsluhující personál 2)		3 000	4 000	100 348
Úkolové uskupení AČR RS - strážní rota BAF	1 000	3 000	4 000	100 348

Zahraníční operace ISAF Afgánistán	Čl.17a, odst. b) RMO č.44/2006	Čl.17b RMO č.44/2006	Celkem příspěvek v USD dle čl. 17a odst. b) + 17b měsíční	Přepočet na Kč
Úkolové uskupení AČR RS - zastoupení na velitelstvích RS - ostatní	1 000	2 000	3 000	75 261
Předsunutý letecký návodčí 1)		3 000	4 000	100 348
Výkonní vojenští letci 2) a Vojenský obsluhující personál 3)		3 000	4 000	100 348

Zdroj: Vlastní zpracování. Vnitřní dokumenty MO.⁹⁵ Interní informace ze SOC MO.

Tabulka č. 12 uvádí výši stanovení příplatků v jiné než české měně na měsíc červen 2015 pro zahraniční operaci ISAF a přepočet na Kč se počítá dle aktuálního kurzu USD k 1. 6. 2015, což bylo 25,087 Kč/USD.

⁹⁵ Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání. Praha, 2006

9.3. Příplatek za službu v zahraničí – po legislativní změně v roce 2015

9.3.1. Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění Zákona č. 332/2014 Sb. s účinností od 1. 7. 2015

Paragraf 68 b řeší Příplatek za službu v zahraničí.⁹⁶

„(1) Vojákoví vyslanému do zahraniční operace náleží po dobu služby v zahraničí příplatek za službu v zahraničí ve výši 500 až 2500 Kč denně.

(2) Horní hranice příplatku podle odstavce 1 se zvyšuje až na dvaapůlnásobek, pokud je voják vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru zahraniční operace.

(3) Za dobu služby v zahraničí se pro účely nároku na příplatek považuje i doba nařízené nebo omluvené nepřítomnosti v prostoru zahraniční operace, která nepřesáhne nepřetržitě 168 hodin, a doba zajetí.

(4) Příplatek za službu v zahraničí se nekrátí při dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, a to nejdéle po dobu 1 měsíce ode dne zjištění nemoci nebo úrazu, je-li léčba prováděna v zahraničí.

(5) Výši příplatku podle odstavce 1 nebo 2 pro konkrétní zahraniční operaci stanoví podle míry, intenzity a doby trvání rizika ministr.“⁹⁷

Výplata služebního platu je zakotvena v § 68 m, který stanovuje, že služební plat se vyplácí vojákovi v zákonných penězích, přičemž se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.⁹⁸

⁹⁶ Zákon č. 332/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-332#cast1>

⁹⁷ Ust. § 68b odst. 1 – 5 Zákon č. 332/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-332#cast1>

⁹⁸ Ust. § 68m odst. 1 Zákon č. 332/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Zákony*

Služební plat je vojákovi vyplácen bezhotovostně na náklad státu. Tento plat je poukazován nejvýše na dva účty určené vojákem u banky nebo pobočky zahraniční banky či spořitelního a úvěrního družstva. Splatnost je nejpozději v pravidelném termínu výplaty služebního platu. Služební orgán je povinen vojákovi umožnit nahlédnout do vnitřního platového předpisu, pokud je vydán. Při měsíčním vyúčtování služebního platu předá Ministerstvo vojákovi doklad obsahující údaje o všech složkách služebního platu a o srážkách, které byly provedeny. Pokud to není možné, služební orgán tak učiní v nejbližším vhodném termínu. v případě, že voják požádá, služební orgán mu umožní nahlédnout do dokladů, na jejichž základě mu byl služební plat vypočítán.⁹⁹

V paragrafu 68 n jsou řešeny podmínky výplaty služebního platu. Vojákovi ve zvláštním případě lze vyplatit služební plat i v hotovosti. Voják má možnost písemně zmocnit jinou fyzickou osobu k přijetí služebního platu v hotovosti. Vojákovi, který je vyslán do zahraniční operace, lze vyplatit v hotovosti zálohu na příplatek za službu v zahraničí, a to i v cizí měně, která je v místě výkonu služby obvyklá.¹⁰⁰

Vojákovi, který vykonává službu v zahraničí, lze poskytovat služební plat nebo jeho část v dohodnuté cizí měně. K této měně však musí být vyhlášen Českou národní bankou směnný kurz devizového trhu. Pro přepočítání platu nebo jeho části se použije kurz vyhlášený Českou národní bankou pro první den v měsíci, za který služební plat náleží. Voják může požádat o vyplacení přiměřené zálohy na služební plat, a to i v hotovosti. Tato záloha se

pro lidi [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2018-01-22]. Dostupné

z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-332#cast1>

⁹⁹ Ust. § 68m odst. 2 – 4 Zákon č. 332/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Zákony*

pro lidi [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2018-01-22]. Dostupné

z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-332#cast1>

¹⁰⁰ Ust. § 68n odst. 1 a 2 Zákon č. 332/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Zákony*

pro lidi [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2018-01-22]. Dostupné

z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-332#cast1>

zúčtuje v nejbližším pravidelném termínu výplaty služebního platu. Výplatu zálohy povoluje služební orgán.¹⁰¹

9.3.2. Rozkaz Ministra obrany 14/2016 - Peněžní náležitosti a další peněžní plnění vojáků z povolání a vojáků v záloze ve službě

Příplatek za službu v zahraničí

1. Návrh na určení příplatku za službu v zahraničí podle § 68b odst. 1 zákona o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 332/2014 Sb., a návrh na zvýšení jeho horní hranice podle § 68b odst. 2 zákona o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 332/2014 Sb., předkládá ministrovi obrany náčelník Generálního štábu Armády České republiky v součinnosti se státním tajemníkem v Ministerstvu obrany. Zvýšení horní hranice navrhuje na základě komplexního zhodnocení působení vojáků v prostoru zahraniční operace. Přitom vychází ze stupně zdravotního rizika a stresu z boje, které posuzuje hlavní hygienik Ministerstva obrany podle podmínek zahraniční operace.¹⁰²

2. Náčelník Generálního štábu Armády České republiky určí svým sdělením vyhlášeným ve Věstníku Ministerstva obrany měnu pro výplatu zálohy v hotovosti na příplatek za službu v zahraničí, a to jednotně pro zahraniční operaci. Přitom přihlédne k měně obvyklé v prostoru zahraniční operace. Určit lze měnu, ke které Česká národní banka vyhláší směnný kurz.

Zvláštní příplatky

Vojákově se pro druhy služebních činností v závislosti na míře neuropsychické zátěže a pravděpodobnosti rizika ohrožení života nebo zdraví stanoví výše zvláštních příplatků.¹⁰³

¹⁰¹ Ust. § 68n odst. 3 – 5 Zákon č. 332/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION, c2010-2018 [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-332#>

¹⁰² *Rozkaz ministra obrany 14/2016 Věstníku - Peněžní náležitosti a další peněžní plnění vojáků z povolání a vojáků v záloze ve službě*. Praha, 2016

¹⁰³ *Rozkaz ministra obrany 14/2016 Věstníku - Peněžní náležitosti a další peněžní plnění vojáků z povolání a vojáků v záloze ve službě*. Praha, 2016

9.3.3. Normativní výnos Ministerstva obrany 15/2016 Výplata příplatku za službu v zahraničí vojákům z povolání vyslaným do zahraniční operace

Vedoucí organizačního celku, u kterého je služebně zařazen voják, jenž se vysílá do zahraniční operace, je povinen:¹⁰⁴

- a) oznámit vojákovi výši příplatku za službu v zahraničí z Informačního systému o službě a personálu do 15 kalendářních dnů před vysláním do zahraniční operace;
- b) seznámit vojáka s možností výplaty zálohy na příplatek za službu v zahraničí v hotovosti a převzít žádost o její výplatu vyplněnou podle přílohy 1 do 15 kalendářních dnů před vysláním do zahraniční operace;
- c) předat vojákovi kopii rozhodnutí o výši příplatku za službu v zahraničí a kopii žádosti o výplatu zálohy na příplatek za službu v zahraničí ke kontrole před vysláním do zahraniční operace a převzetím do podřízenosti zástupce náčelníka Generálního štábu - ředitele Společného operačního centra Ministerstva obrany.¹⁰⁴

9.3.4. Rozkaz Ministra obrany 57/2015 Peněžní náležitosti vojáků z povolání

Příplatek za službu v zahraničí čl. 4

1. Vojákovi náleží příplatek za službu v zahraničí takto:¹⁰⁵
 - a) je-li služebně zařazen na služebním místě se stanovenou hodnotou v hodnostním sboru:
 - 1) mužstva a poddůstojníků ve výši 1 350 Kč denně,
 - 2) praporčíků ve výši 1 600 Kč denně,
 - 3) nižších důstojníků ve výši 1 850 Kč denně,
 - 4) vyšších důstojníků a generálů ve výši 2 100 Kč denně;
 - b) je-li vyslán na území s výskytem:
 - 1) závažných zdravotních rizik, se příplatek podle písm. a) zvyšuje až o 200 Kč denně,

¹⁰⁴ Normativní výnos Ministerstva obrany č. 15/2016 Výplata příplatku za službu v zahraničí vojákům z povolání vyslaným do zahraniční operace. Praha, 2016

¹⁰⁵ Rozkaz ministra obrany 57/2015 Věstníku - Peněžní náležitosti vojáků z povolání. Praha, 2015

- 2) velmi závažných zdravotních rizik, se příplatek podle písm. a) zvyšuje až o 400 Kč denně.
2. Vojákovi, který je vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru operace, náleží příplatek za službu v zahraničí takto:
- a) je-li služebně zařazen na služebním místě se stanovenou hodnotou v hodnostním sboru:
- 1) mužstva a poddůstojníků ve výši 1 350 Kč denně,
 - 2) praporčíků ve výši 1 600 Kč denně,
 - 3) nižších důstojníků ve výši 1 850 Kč denně,
 - 4) vyšších důstojníků a generálů ve výši 2 100 Kč denně;
- b) je-li vystaven stresu z boje a nasazen na území s výskytem:
- 1) závažných zdravotních rizik, se příplatek podle písm. a) zvyšuje až o 300 Kč denně,
 - 2) velmi závažných zdravotních rizik, se příplatek podle písm. a) zvyšuje až o 600 Kč denně.¹⁰⁵
3. v závislosti na míře ohrožení života se vojákovi příplatek podle odst. 2 zvyšuje až o 2 500 Kč denně.¹⁰⁶
4. Návrh na zvýšení příplatku podle odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) a odst. 3 předkládá ministrovi obrany náčelník Generálního štábu Armády České republiky v součinnosti se státním tajemníkem Ministerstva obrany na základě komplexního zhodnocení působení vojáků v prostoru zahraniční operace. Náčelník Generálního štábu Armády České republiky při stanovení tohoto zvýšení příplatku vychází ze stupně zdravotního rizika a stresu z boje, které posuzuje hlavní hygienik Ministerstva obrany podle podmínek zahraniční operace.
5. Náčelník Generálního štábu Armády České republiky určí svým sdělením vyhlášeným ve Věstníku Ministerstva obrany měnu pro výplatu zálohy v hotovosti na příplatek za službu v zahraničí, a to jednotně pro zahraniční operaci. Přitom přihlédne k měně obvyklé v prostoru zahraniční operace. Určit lze měnu, ke které Česká národní banka vyhláší směnný kurz.
6. Za den opuštění území České republiky nebo země, v níž je dislokováno zahraniční pracoviště, ze kterého je voják odvelen do zahraniční operace, a za den návratu na území

České republiky nebo země, v níž je dislokováno zahraniční pracoviště, náleží příplatek za službu v zahraničí v nekrácené výši.¹⁰⁶

Tabulka č. 13: Stanovení příplatků v jiné než české měně k 1.7.2015

Stanovení příplatků v jiné než české měně k 1.7.2015				
V souladu s RMO č. 57/2015 Věstníku, Peněžní náležitosti vojáků z povolání, stanovil MO ČR příplatky za službu v zahraničí takto:				
	RMO č. 57/2015, čl. 4 odst. 2 písm. b)	RMO č. 57/2015, čl. 4 odst. 3	Celkem příspěvek v Kč dle čl. 4 odst. 2) písm. b) + čl. 4 odst. 3 denní	Měsíční výše příplatku (při kalkulaci 30,5 dne)
Zahraníční operace ISAF Afghánistán				
Úkolové uskupení AČR RS - Velitelství	600	1 670	2 270	69 235
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka NSE	600	1 670	2 270	69 235
Jednotka ochrany a doprovodů 1)	600	2 080	2 680	81 740
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka CZE NIC	600	2 250	2 850	86 925
Úkolové uskupení AČR RS - Polní chirurgický tým	600	1 670	2 270	69 235
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka AAT Kábul - nelétající personál	600	1 670	2 270	69 235
Výkonní vojenští letci 1) a vojenský obsluhující personál 2)	600	2 500	3 100	94 550

¹⁰⁶ Rozkaz ministra obrany 57/2015 Věstníku - Peněžní náležitosti vojáků z povolání. Praha, 2015

Zahraníční operace ISAF Afghánistán	RMO č. 57/2015, čl. 4 odst. 2 písm. b)	RMO č. 57/2015, čl. 4 odst. 3	Celkem příspěvek v Kč dle čl. 4 odst. 2) písm. b) + čl. 4 odst. 3 denní	Měsíční výše příplatku (při kalkulaci 30,5 dne)
Úkolové uskupení AČR RS - strážní rota BAF	600	2 500	3 100	94 550
Úkolové uskupení AČR RS – zastoupení na velitelstvích RS - ostatní	600	1 670	2 270	69 235
Předsunutý letecký návodčí 1)	600	2 500	3 100	94 550
Výkonní vojenští letci 2) a vojenský obsluhující personál 3)	600	2 500	3 100	94 550

Zdroj: Vlastní zpracování. Vnitřní dokument MO.¹⁰⁷ Interní informace ze SOC MO

V tabulce č. 14 bylo provedeno srovnání výše vypláčeného příspěvku za rizikovitost a ohrožení života za období červen 2015, jenž byl posledním měsícem platnosti staré legislativy, přičemž směnný kurz byl ve výši 25,087 Kč za americký dolar, a příspěvkem za červenec 2015 dle nové legislativní úpravy. Příspěvek vyplacený v červenci byl oproti červnu v hodnotě nižší o 5,78%, avšak oproti hodnotě počítané při průměru kurzu dolaru za zkoumané časové období byl navýšen o 16,94%. v této tabulce byly porovnávány příspěvky, které zvyšují základní sazbu za službu v zahraniční operaci tj. a) příplatek za velmi závažné zdravotní rizika a b) příplatek za míru ohrožení života.

Ad a) dle RMO 44/2006 čl. 17a), odstavec b) (platné do 06/2015) a dle RMO 57/2015 čl. 4, odst. 2b) 2) (platné od 07/2015);

Ad b) dle RMO 44/2006 čl. 17b), (platné do 06/2015) a dle RMO 57/2015 čl. 4, odst. 3) (platné od 7/2015).

¹⁰⁷ Rozkaz ministra obrany 57/2015 Věstníku - Peněžní náležitosti vojáků z povolání. Praha, 2015

Tabulka č. 14: Porovnání výše vypláceného měsíčního příspěvku před a po legislativní změně

Příplatky za službu v zahraniční operaci za rizikovost a ohrožení života			
Zahraníční operace ISAF Afghánistán	červen 2015 dle aktuálního kurzu	při průměrném kurzu za zkoumané období	červenec 2015 při délce měsíce 30,5
Úkolové uskupení AČR RS - Velitelství	75 261	60 639	69 235
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka NSE	75 261	60 639	69 235
Jednotka ochrany a doprovodů 1)	87 805	70 746	81 740
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka CZE NIC	92 822	74 788	86 925
Úkolové uskupení AČR RS - Polní chirurgický tým	75 261	60 639	69 235
Úkolové uskupení AČR RS - Jednotka AAT Kábul - nelétající personál	75 261	60 639	69 235
Výkonní vojenští letci 1) a vojenský obsluhující personál 2)	100 348	80 852	94 550
Úkolové uskupení AČR RS - strážní rota BAF	100 348	80 852	94 550
Úkolové uskupení AČR RS – zastoupení na velitelstvích RS - ostatní	75 261	60 639	69 235
Předsunutý letecký návodčí 1)	100 348	80 852	94 550
Výkonní vojenští letci 2) a vojenský obsluhující personál 3)	100 348	80 852	94 550

Zdroj: Vlastní zpracování. Vnitřní dokument MO.¹⁰⁸ Interní informace ze SOC MO. Kurz USD.¹⁰⁹

¹⁰⁸ Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání.

Praha, 2006

Rozkaz ministra obrany 57/2015 Věstníku - Peněžní náležitosti vojáků z povolání. Praha, 2015

V následující tabulce č. 15 je provedeno srovnání „základního“ příplatku za službu v zahraniční operaci po hodnotních sborech.

Tabulka č. 15: Příplatek za rizikovost v zahraniční operaci před a po legislativní změně

<p>Příplatek za službu v zahraničí vojákov, který je vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru operace</p> <p>Dle RMO 44/2006 čl. 17a. odst. a); dle RMO 57/2015 čl. 4, odst. 2a)</p>						
	v USD měsíčně	při kurzu 25,087 k 1.6.2015 v Kč	při průměrném kurzu 20,213 v Kč	k 1.7.2015 denně v Kč	k 1.7.2015 měsíčně (30,5) v Kč	% pokles oproti průměrné hodnotě kurzu
mužstvo a poddůstojníci	2 100	52 683	42 449	1 350	41 175	3
praporčíci	2 600	65 226	52 556	1 600	48 800	7,15
nižší důstojníci	3 000	75 261	60 642	1 850	56 425	6,95
vyšší důstojníci a generálové	3 500	87 805	70 749	2 100	64 050	9,47

Zdroj: Vlastní zpracování. Vnitřní dokumenty MO.¹¹⁰ Interní informace ze SOC MO. Kurz USD.¹¹¹

¹⁰⁹ USD americký dolar, historie kurzů měn. *Kurzycz* [online]. Kurzy.cz, ©2000-2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&KM=USD&D1=01.06.2015&D2=22.3.2018&I=1&O=U>

¹¹⁰ *Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání*. Praha, 2006

Rozkaz ministra obrany 57/2015 Věstníku - Peněžní náležitosti vojáků z povolání. Praha, 2015

¹¹¹ USD americký dolar, historie kurzů měn. *Kurzycz* [online]. Kurzy.cz, ©2000-2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&KM=USD&D1>

Tabulka č. 16: Příspěvek za službu v zahraničí vyplacený jednotce ISAF/RSM za rok 2016

Příspěvek za službu v zahraničí v operaci ISAF/RSM za rok 2016 (v tis. Kč)	
Úkolové uskupení ISAF/RSM (jednotka NSE a velitelství)	58 894,06
Jednotka AAT Úkolové uskupení ISAF/RSM	54 049,86
Zastoupení ve velitelských strukturách Úkolové uskupení ISAF/RSM	32 959,16
Jednotka NIC Úkolové uskupení ISAF/RSM	7 915,2
Jednotka PCHT Úkolové uskupení ISAF/RSM	13 863,48
Jednotka Strážní rota BAF Úkolové uskupení ISAF/RSM	292 465,75
Celkem	460 148

Zdroj: Vlastní zpracování. Interní informace SOC-MO.

Ve výše uvedené tabulce č. 16 je znázorněn souhrn Příspěvku za službu v zahraničí vyplacený jednotce ISAF/RSM působící na území Afghánistánu. Celková výše příspěvku činila 460 148 v tisících Kč, příspěvek této jednotce vyplacený za rok 2014 byl ve výši 439 737 v tisících Kč, výše vyplaceného příspěvku se zvýšila o 4,64%, což lze považovat za zvýšení zanedbatelné, neboť i početní obsazení vojáků z povolání se může lišit v rozmezí pěti procent.

9.3.5. Vyhodnocení legislativní změny výplaty příplatku za službu v zahraničí

Po detailním prozkoumání legislativního rámce zakotveného v zákoně **221/1999 Sb. O vojácích z povolání** a metodiky výpočtu stanovené vnitřními předpisy Ministerstva obrany, konkrétně **Normativním výnosem Ministerstva obrany č. 30/2012 a Rozkazem ministra obrany 44/2006** Příplatku za službu v zahraničí, jsem došla k závěru, že původní legislativa a metodika měla následující nedostatky:

- výše příspěvku byla stanovena v měně amerického dolaru;
- nutnost přepočtu příspěvku z amerického dolaru na českou korunu každý měsíc kurzem vyhlášeným Českou národní bankou k prvnímu dni v měsíci;
- docházelo k nespravedlivému odměňování vojáků za stejnou práci vlivem kolísání kurzu;
- výše příspěvku byla stanovena za časové období jednoho měsíce, avšak den zahájení a ukončení působení v zahraniční operaci zpravidla nejsou prvním či posledním dnem měsíce, a proto docházelo k neustálému vypočítávání poměrné části dle odsloužených dnů v daném měsíci;
- nemožnost přesného plánování prostředků mandatorních výdajů na položku Příplatku za službu v zahraničí z důvodu kolísání kurzu.

Úprava legislativní oblasti **zákona 221/1999 Sb. o Vojácích z povolání** ve znění **Zákona č. 32/2014 Sb.** a vydání nových vnitřních předpisů Ministerstva obrany, konkrétně **Normativním výnosem Ministerstva obrany č. 15/2016 a Rozkazem ministra obrany 57/2015** přinesly změny ve stanovení příplatku a metodiky jeho výpočtu:

- výše příspěvku byla stanovena v českých korunách, nevyvstává tím pádem nutnost přepočtu příspěvku z amerického dolaru na českou korunu;
- odměňování vojáků je nyní spravedlivé a výše odměny za práci je pro všechny vojáky shodná;
- výše příspěvku byla stanovena za časové období jednoho dne, čímž přestalo docházet k neustálému vypočítávání poměrné části dle odsloužených dnů v daném měsíci;
- možnost přesného plánování prostředků mandatorních výdajů položku příplatku za službu v zahraničí.

Výše Příplatku za službu v zahraničí tzv. „základního“ příplatku zaznamenala taktéž změny, které jsou zachyceny v tabulce č. 13. Ta obsahuje údaje o procentuálním poklesu výše tohoto příspěvku (při průměrné výši směnného kurzu za zkoumané období) po hodnotných sborech. K nejnižšímu poklesu došlo v hodnotním sboru mužstva a poddůstojníků, tj. o 3% a nejvíce poklesla výše příplatku u hodnotního sboru vyšších důstojníků a generálů, a to o hodnotu 9,47%. Oproti tomu výše příplatku za rizikovitost a ohrožení života stoupla o 16,94% při porovnání s průměrnou výší směnného kurzu za zkoumané období – údaje a komentář tabulky č. 12. Tento příspěvek za rizikovitost a ohrožení života byl zkoumán pro zahraniční operaci ISAF/RSM v Afghánistánu. Na základě výše uvedených poznatků konstatuji, že legislativní změna Příplatku za službu v zahraničí byla velmi zdařilá a byly tím odstraněny zjištěné nedostatky.

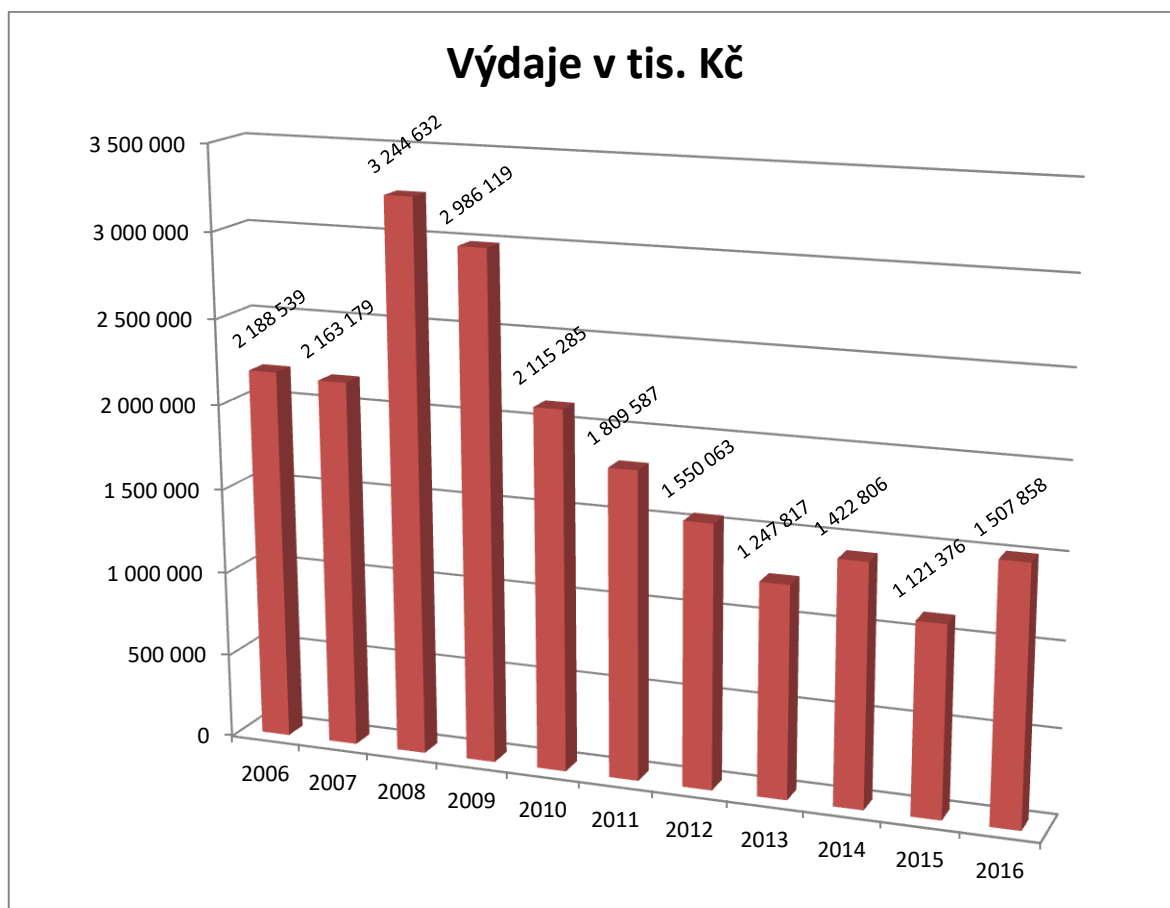
9.3.6. Výdaje na zabezpečení nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničních operacích za období 2006 – 2016

Tabulka č. 17: Výdaje na nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničí 2006 – 2016

Výdaje na nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničí	
rok	Výdaje v tis. Kč
2006	2 188 539
2007	2 163 179
2008	3 244 632
2009	2 986 119
2010	2 115 285
2011	1 809 587
2012	1 550 063
2013	1 247 817
2014	1 422 806
2015	1 121 376
2016	1 507 858

Zdroj. Vlastní zpracování. Informace dostupné z <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7996>¹¹²

¹¹² Závěrečné účty státního rozpočtu ČR kapitola 307 - Ministerstvo obrany ČR. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7996>

Graf 7: Výdaje na nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničí 2006 – 2016

Zdroj. Vlastní zpracování. Informace dostupné z <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7996>¹¹³

Z grafu je patrné, že výdaje Ministerstva obrany na položku zabezpečování zahraničních operací se pohybují ve velkém intervalu. Výše výdajů přímo závisí na počtu zabezpečovaných operací a jejich specifickém úkolu. Za zkoumané období byly výdaje nejnižší v roce 2015 při hodnotě 1 121 376 v tis. Kč a nejvyšší za rok 2008, kdy výdaje dosáhly hodnoty 3 244 632 v tis. Kč. Největší nárůst výdajů v roce 2008 byl zapříčiněn zhoršením bezpečnostní situace v Afghánistánu u kontingentů v operaci ISAF. Peněžní prostředky byly využity zejména na zbudování většího počtu ochranných prvků u kontingentu Provinčního a rekonstrukčního týmu v Logaru (PRT Logar) a pořízením

¹¹³ Závěrečné účty státního rozpočtu ČR kapitola 307 - Ministerstvo obrany ČR. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7996>

nové bojové a dopravní techniky.¹¹⁴ Nejnižší výdaje za sledované období byly spotřebovány v roce 2015, kdy se rezort Ministerstva obrany podílel na 11 zahraničních operacích na území Afghánistánu, Kosova, Islandu, Turecka, Bosny a Hercegoviny, Velké Británie, Itálie, Mali, Egyptské arabské republiky a na Golanských výšinách. Celkem se při působení v těchto operacích vystřídalo více než 800 vojáků. Přičemž nejvíce vojáků plnilo úkoly na území Afghánistánu v počtu téměř 600 vojáků.¹¹⁵

¹¹⁴ Závěrečné účty státního rozpočtu ČR kapitola 307 - Ministerstvo obrany ČR, rok 2008. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_7001_8000/7996/szu_2008.pdf

¹¹⁵ Závěrečné účty státního rozpočtu ČR kapitola 307 - Ministerstvo obrany ČR, rok 2015. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Praha: © Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_5001_6000/5146/SZU_2015.pdf

10. ZÁVĚR

Současná česká bezpečnostní strategie stále opakuje hlavní argumenty dokumentů NATO a EU. Zdůrazňuje fakt, že ozbrojené síly České republiky musejí být plně profesionální, technologicky zdatné, mobilní a flexibilní, aby byly schopny se zapojit do operací, mimo území státu.¹¹⁶

Klíčovou prioritou pro náš stát je dosažení stavu, kdy budou přijímána kvalifikovaná rozhodnutí v bezpečnostní politice. Současné mírové a stabilizační operace v zahraničí jsou chápány jako mimořádně důležitá součást české bezpečnostní a obranné politiky a příprava na ně se stala standardní součástí plánování a výcviku Armády ČR. Strategické dokumenty také napovídají, že NATO zůstává pro české obranné a vojenské plánování primárním referenčním bodem, zatímco Evropská bezpečnostní a obranná politika hraje až sekundární úlohu. Tato zjištění lze dále podložit přehledem operačního nasazení českých ozbrojených sil.

Posledních dvacet let rozvoje demokracie v mírových podmínkách lze hodnotit jako příležitost, která je z pohledu historie české státnosti relativně vzácnou příležitostí, která se v budoucnu již nemusí opakovat. Jen větší časový odstup ukáže, zda jsme při zajištění naší bezpečnosti udělali právě to, co bylo v daném okamžiku možné a pro budoucnost potřebné. Česká republika je respektovanou součástí evropského, euroatlantického i celosvětového systému kolektivní bezpečnosti a máme v něm příležitost prosazovat svoje zájmy. Samozřejmě úměrně naší velikosti a ekonomické síle. Zda v mezinárodním prostředí při prosazování ujasněných bezpečnostních zájmů dostatečně využíváme intelektuální potenciál našich lidí, to ponechávám na čtenářích. Pro prosazování ujasněných bezpečnostních zájmů je velmi důležité taktéž naplněnost lidských a materiálních zdrojů.¹¹⁷

¹¹⁶ Bezpečnostní strategie 2015 (čl. 31). *Úřad vlády České republiky* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

¹¹⁷ Současný stav a perspektivy v oblasti finančních zdrojů pro zabezpečení činností rezortu MO. *Vojenské rozhledy* [online]. Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/strategicke-rizeni/soucasny-stav-a-perspektivy-v-oblasti-financnich-zdroju-pro-zabezpeceni-cinnosti-rezortu-mo?highlight=WyJzdGF2IiwicGVyc3Bla3RpdnkiLCJzb3VcdTAxMGRhc25cdTAwZmQiXQ==>

Budoucí politický a bezpečnostní vývoj ve světě a v České republice bude zřetelně vyžadovat větší důraz na kvalifikovaný přístup k tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky. Klíčovým přístupem při tvorbě nových bezpečnostních dokumentů by mělo být perspektivní myšlení. Takový typ myšlení vyžaduje širší a hlubší odbornou diskuzi mezi subjekty, které se na tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky podílejí, a rovněž uvnitř těchto subjektů. Vysokou prioritu má i nutnost výrazněji se zapojit do diskuze v rámci mezinárodních struktur, včetně akademické. Opak by evidentně znamenal pokles naší schopnosti aktivně a efektivně vstupovat do procesu politické komunikace a rozhodování o bezpečnostních otázkách na nadnárodní úrovni, samozřejmě především v EU, ale i v NATO.¹¹⁸

Strategické zájmy, pocíťované hrozby a politické cíle členských zemí EU jsou definovány převážně z národního hlediska. Nelze se proto divit, že v rámci Evropské unie přežívají zastaralé přístupy, které zřetelně vedou k rostoucí roztržitosti, nedostatkům, nadměrnosti a nedostatečné interoperabilitě v některých oblastech (bankovníctví, průmyslu, zemědělství, obchodu, potravinářství, tvorby životního prostředí) včetně budování obranného štítu EU – evropského pilíře NATO. Harmonizace zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky členských států EU je základním předpokladem k posílení principu sounáležitosti a harmonizace i v jiných oblastech EU.¹¹⁹

Na základě výše zpracované diplomové práce lze shrnout úvahu o reálném nasazení Armád Varšavské smlouvy, potažmo Československé Armády jako takové, neboť tato byla nejenom srovnatelně stejně tak velká jako jakékoli jiné Armády NATO, ba dokonce větší než samotná Armáda USA. Československá Armáda byla z důvodu „východního“ systému velení a řízení lidí dokonce akceschopnější, za předpokladu vyšších ztrát na životech, a lze

118 Nové tendence ve vojensko-ekonomickém myšlení. Vojenské rozhledy [online]. Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-28]. Dostupné

z: http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/.../617_dcce632193f15371c279631bbbc9db34

119 Evropská Armáda – utopie nebo reálná budoucnost? ... aneb společné ozbrojené síly EU „jinak“. Vojenské rozhledy [online]. Brno: Univerzita obrany, ©1991-2018 [cit. 2018-02-28]. Dostupné z: <http://vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/vystavba-ozbrojenych-sil/evropska-armada-utopie-nebo-realna-budoucnost-aneb-spolecne-ozbrojene-sily-eu-jinak?highlight=WyJhbGhbmNlIiwieieiIsImFsaWFuY2UgeiJd>

tedy skutečně předpokládat, že velmi rozšířené heslo „v 9 se sejeme u Rýna“ se blíží realitě. Dnešní současnost je však velmi tristní, kdy obrovské snížení velké části pozdější AČR a následně zrušení povinné vojenské prezenční služby v roce 2004 byla velkou chybou, neboť se akceschopnost AČR a její dřívější počty již nikdy zpět nenavrátní. Nejenom, že nemáme plné počty AČR, ale i samotných aktivních záloh. Členové aktivních záloh jsou ve svých zaměstnáních perzekuováni za účast na vojenských cvičeních, byť je jejich účast zaměstnavateli finančně hrazena. K tomuto dochází, neboť český národ nemá tyto povinnosti vůči svému státu zakořeněny a samotná branná výchova byla po r. 1989 dokonce zrušena. Do učebních osnov se branná výchova sice vrátila, ale Ministerstvo školství a tělovýchovy nemá plnohodnotně zpracovanou metodiku na tuto výchovu. Novodobí příslušníci AČR s tímto vypomáhají v programu POKOS – příprava občanů pro obranu státu. Nicméně toto skutečně nestačí a je třeba, aby příprava opět, jako za minulého režimu, probíhala již od základních škol. Pokud se tedy nezmění pohled společnosti, nezmění se ani reálná možnost obrany státu na vnější i vnitřní nebezpečí. Je tedy třeba, aby státní aparát zapracoval lepší legislativní opatření pro celou obranou strategii z hlediska výcviku a povinnosti občanů.

11. SEZNAM ZDROJŮ

Knižní zdroje

VACEK, Miroslav. *Generál studené války*. Praha: Erika, 2004. ISBN 80-7190-554-2.

Normativní výnos Ministerstva obrany č. 30/2012 Výplata platu vojáků z povolání vyslaných do zahraniční operace. Praha, 2012.

Normativní výnos Ministerstva obrany č. 15/2016 Výplata příplatku za službu v zahraničí vojákům z povolání vyslaným do zahraniční operace. Praha, 2016.

Rozkaz ministra obrany 44/2006 Věstníku - Vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání. Praha, 2006.

Rozkaz ministra obrany 14/2016 Věstníku - Peněžní náležitosti a další peněžní plnění vojáků z povolání a vojáků v záloze ve službě. Praha, 2016.

Rozkaz ministra obrany 57/2015 Věstníku - Peněžní náležitosti vojáků z povolání. Praha, 2015.

Standardní operační postup Číslo 202 k přípravě jednotek a úkolových uskupení do zahraničních operací, Revize 1. Ministerstvo obrany – Ředitel společného operačního centra, Praha, 2015.

Standardní operační postup Číslo 211 Stálá pravidla použití síly při plnění úkolů Armády České republiky v zahraničních operacích. Praha: Ministerstvo obrany – společné operační centrum, 2011.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2005*. MO AVIS Praha, 2006.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2006*. MO AVIS Praha, 2007.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2007*. MO AVIS Praha, 2008.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2008*. MO AVIS Praha, 2009.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2009*. MO AVIS Praha, 2010.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2010*. MO AVIS Praha, 2011.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2011*. MO AVIS Praha, 2012.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2012* MO AVIS Praha, 2013.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2013* MO AVIS Praha, 2014.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2014* MO AVIS Praha, 2015.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2015* MO AVIS Praha, 2016.

KOLEKTIV ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍCH ANALÝZ a STATISTIKY ODBORU PERSONÁLNÍCH INFORMACÍ. *Statistická ročenka 2016* MO AVIS Praha, 2017.

Elektronické zdroje

Washingtonská smlouva. *Oficiální portál Informačního centra o NATO*. [online]. © Jagello 2000 [cit. 2016-11-20]. Dostupné

z: http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/washingtonskasmlouva.htm

What is NATO. *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [2016] [cit. 2016-11-20].

Dostupné z: <http://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

What is NATO. *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [2016] [cit. 2016-11-20].

Dostupné z: <http://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

Česká republika a NATO chronologicky. *Oficiální portál Informačního centra o NATO*. [online]. © Jagello 2000 [cit. 2016-11-20]. Dostupné

z: http://www.natoaktual.cz/na_cr.aspx?y=na_cr/cravztahysnatoii.htm

Podíl ČR na činnosti NATO. *Ministerstvo obrany České republiky*. [online]. 27.11.2006 [cit. 2016-11-20]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=8242>

Základní informace o EU. *Evropská unie*. [online]. 22. 11. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs

Jednotlivé země. *Evropská unie*. [online]. 22. 11. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs

Zahraniční a bezpečnostní politika. *Evropská unie*. [online]. 24. 11. 2016 [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_cs

Who we are. *OSCE*. [online]. 25.11.2016 [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <http://www.osce.org/whatistheosce>

Varšavská smlouva. Československá lidová Armáda [online]. n: n, n [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.csla.cz/armada/vs/varsavskasmlouva.htm>

Vojenské rozhledy - Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009. *Vojenské rozhledy - Aktuality* [online]. Copyright © 1991 [cit. 16.12.2017]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obranna-politika/vyvoj-bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009?highlight=WyJ2XHUwMGZkdM9qIiwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZmIiwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInZcdTAwZmR2b2ogcG9cdTAxMGR0XHUwMT>

Vojenské rozhledy - Koncepční přeměny v Armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy - Aktuality* [online]. Copyright © 1991 [cit. 16.12.2017]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/strategicke-rizeni/koncepcni-premeny-v-armade-po-roce-1989?highlight=WyJwb1x1MDEwZHR5Iiwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInBvXHUwMTBkdHkgdm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiJd>

Vojenské rozhledy - Budování nejnižšího hodnostního sboru. *Vojenské rozhledy - Aktuality* [online]. Copyright © 1991 [cit. 16.12.2017]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/component/k2/budovani-nejnizsiho-hodnostniho->

sboru?Itemid=470&highlight=WyJ2XHUwMGZkdm9qIiwicG9cdTAxMGR0XHUwMTZ
mIiwidm9qXHUwMGUxa1x1MDE2ZiIsInZcdTAwZmR2b2ogcG9cdTAxMG

Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992 - 2015 | Ministerstvo obrany. Ministerstvo obrany [online]. Copyright © Ministerstvo obrany [cit. 8.03.2017]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=51566>

Kde po světě máme české vojáky? | Ozbrojené složky. Ozbrojené složky [online]. Copyright © OzbrojeneSlozky.cz [cit. 17.12.2017]. Dostupné z: <http://www.ozbrojeneslozky.cz/clanek/kde-po-svete-mame-ceske-vojaky>

Historie misí | Mise. Mise [online]. Copyright © Ministerstvo obrany [cit. 07.11.2016]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/historie-misi/historie-zahranicnich-misi-140768/>

Armáda České republiky. *Zahraniční mise – UNGCI*. [online]. 30.8.2005 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=6470>

Armáda České republiky. *Zahraniční mise – UNPROFOR*. [online]. 18.1.2017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3690>

Armáda České republiky. *Zahraniční mise – SFOR*. [online]. 18. 1.2 017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3707>

Armáda České republiky. *Zahraniční mise – KFOR*. [online]. 19.1.2017 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3709>

Armáda České republiky. *Zahraniční mise – ISAF PRT*. [online]. 22.7.2013 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=87307>

Armáda České republiky. *Zahraniční mise – ISAF Polní nemocnice*. [online]. 22.12.2008 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=12573>

Aktuální mise | Mise. Mise [online]. Copyright © Ministerstvo obrany [cit. 19.01.2017]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

Armáda České republiky. *Aktuální mise – Úkolové uskupení AČR RSM*. [online]. 5.1.2017 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Charles University in Prague, Karolinum Press, 1. 11. 2015 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=zakqCwAAQBAJ&pg=PA34&lpg=PA34&dq=po%C4%8Dty+voj%C3%A1k%C5%AF+v+zahrani%C4%8Dn%C3%ADch+operac%C3%AD&source=bl&ots=odvQjgUGJM&sig=Cj5Y5uvZVAJghRyAkVIfpIC56a0&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiF3PWwkO_ZAhUsEJoKHcRlBqY4ChDoAQhCMAc#v=onepage&q&f=false

Kurzy měn. Historie kurzu amerického dolaru. [online]. Copyright © 2000 - 2018 [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/>

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.. *Zákony pro lidi*. [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#hlava2>

Zákon č. 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 30/1947 Sb. ministra zahraničních věcí o chartě Spojených národů a statutu Mezinárodního soudního dvora, sjednaných dne 26. června 1945 na konferenci Spojených národů o mezinárodní organizaci, konané v San Francisku. *Zákony pro lidi*. [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1947-30#f2640902>

Česká republika a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). *Ministerstvo zahraničních věcí*. [online]. 25.11.2016 [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/obse/index.html

12. SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Mírové počty ozbrojených sil států Varšavské smlouvy k roku 1989	32
Tabulka č. 2: Počty a poměr ozbrojených sil států Varšavské smlouvy a NATO k roku 1989	32
Tabulka č. 3: Historie ukončených zahraničních operací Armády České republiky	49
Tabulka č. 4: Přehled současných zahraničních operací Armády České republiky	59
Tabulka č. 5: Počty VZP působící v zahraniční operaci v letech 2007 – 2015	63
Tabulka 6 Počty vojáků v zahraničních operacích z gendrového pohledu v letech 2007 – 2010	64
Tabulka č. 7: Žádost o výplatu zvláštního příplatku v jiné než české měně (Vzor)	70
Tabulka č. 8: Výplatní listina k výplatě zvláštního příplatku v jiné než české měně v hotovosti (vzor)	71
Tabulka č. 9: Směnný kurz amerického dolaru k české koruně v období 1.1.2010-1.7.2015	74
Tabulka č. 10: Příplatek za službu konanou v zahraničí v operaci ISAF KAIA v Afghánistánu	77
Tabulka č. 11: Výše stanovení příplatků v jiné než české měně na měsíc červen 2015 pro zahraniční operaci ISAF (poslední měsíc před legislativní změnou)	79
Tabulka č. 12 uvádí výši stanovení příplatků v jiné než české měně na měsíc červen 2015 pro zahraniční operaci ISAF a přepočítání na Kč se počítá dle aktuálního kurzu USD k 1. 6. 2015, což bylo 25,087 Kč/USD.	80
Tabulka č. 13: Stanovení příplatků v jiné než české měně k 1.7.2015	86
Tabulka č. 14: Porovnání výše vypláčeného měsíčního příspěvku před a po legislativní změně	88
Tabulka č. 15: Příplatek za rizikovost v zahraniční operaci před a po legislativní změně ..	89
Tabulka č. 16: Příspěvek za službu v zahraničí vyplacený jednotce ISAF/RSM za rok 2016	90
Tabulka č. 17: Výdaje na nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničí 2006 – 2016 ..	92

13. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj počtu vojáků z povolání v letech 1992 – 2017	45
Graf 2: Vývoj počtu vojáků z povolání a občanských zaměstnanců v letech 1992 – 2017.	46
Graf 3: Zobrazení celkového počtu VZP a VZP působících v zahraniční operaci v letech 2007 – 2015	64
Graf 4: Zobrazení celkového počtu VZP a VZP působících v zahraniční operaci v letech 2007 – 2015	65
Graf 5: Zachycení trendu vývoje směnného kurzu amerického dolaru k české koruně v období 1.1.2010-1.7.2015	75
Graf 6: Rozpětí výše příplatku dle čl. 17 RMO 44/2006 v závislosti na směnném kurzu. .	76
Graf 7: Výdaje na nasazení jednotek a příslušníků AČR v zahraničí 2006 – 2016.....	93